

ಆಧ್ಯಾತ್ಮ-2

ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜದ ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ, ವ್ಯಾಪಾರ-ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುವುದು ಹಿರಿದಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ವೆಚ್ಚನಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಶೋಧಗಳು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಟಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿವೆ. ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರವು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲು ಇದ್ದ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶವೂ ಪ್ರಥಾನ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳಿಂದಾಗಿ ಆದಿ ಶಿಲಾಯುಗ ಮಾನವನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಮಾನವ ನೆಲಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿತರಣೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಧಿಕ ಹಂತವಾಗಿದ್ದು, ನಾಗರೀಕತೆ ಸುಧಾರಿಸಿದಂತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸುಧಾರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಆದಿ ಶಿಲಾಯುಗ ಮಾನವರ ಶಿಲಾಯುಧಗಳೇ ಮುಂತಾದ ಅವಶೇಷಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ವರದಿಯಾಗಿದ್ದು, ನಾಡಿನ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಂದ ವರದಿಯಾಗಿರುವ ಅವಶೇಷಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾಳಿ ಹೊಂದುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶಿಲಾಯುಗ ಮಾನವರ ನಡುವೇ ಇದ್ದ ಸಂಪರ್ಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಭಾವಗಳು, ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಿತಗೊಂಡಿರಬಹುದಾದ ಕಾಲುಹಾದಿಗಳತ್ತ ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಟಿಸುತ್ತವೆ.

ಸುಮಾರು ಕ್ರ.ಶ. ೧೫೦ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಈಚಿಪ್ಪ್ ದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರ ಹಾಲೆಮಿಯು ತನ್ನ 'ಎ ಗೈಡು ಟು ದ ಜಿಯಾಗ್ರಫಿ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ನಾಗೂರು, ಇಂಡಿ, ಕಲಕೇರಿ, ಚಿಮ್ಮೆಲಗಿ, ಹೊವಿನ ಹಿಪ್ಪರಿಗಿ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರುವನೆಂದು ವಿದ್ಯಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ವೇಳಿಗಳೇ ಈ ಸ್ಥಳಗಳು ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ, ಉತ್ತರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಿದೇಶಿ

ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಚೇಯುವವು ಬೆಳೆದಿದ್ದ ವೆಂದು ಉಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾತ್ರಾಳದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗಿರುವ ಗುಪ್ತನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಹತ್ವದ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏ ರೋಮನ್ ನಾಣ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬೈಜಾಂಟಿನ್ ದೊರೆ ಒಂದನೆಯ ಲಿಯೋ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೪೫೩-೬೪) ನ ಕಾಲದ್ವಿರಬಹುದೆಂದು ಅನುಮಾನದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಚ್ಚಿನ ವಿವರ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದ ಸತ್ತವಿನ ನಾಣ್ಯಗಳು ತದ್ದೇವಾಡಿ (೭೦ಡಿ ತಾಲೂಕು), ಮಸ್ಕನಾಳ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕು) ಹಾಗೂ ಬಹೋಳೆ (ಮನಗುಂದ ತಾಲೂಕು) ಗಳಿಂದ ವರದಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರಬಹುದಾದ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಚುಕ್ಕರ ಆಳ್ವಿಕೆಯೋಂದಿಗೆ, ಅರನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದೀಚೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಚುಕ್ಕ, ಕಳಚೂರಿ ಮತ್ತು ಯಾದವ ಅರಸರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬೀದಿ, ರಾಜಬೀದಿ, ಅಡ್ಡದಾರಿ, ಕಾಲುದಾರಿ, ದಾರಿ, ಬಟ್ಟೆ, ಪೆರ್ಬಟ್ಟೆ, ಮಾರ್ಗ, ಪಥ, ರಾಜಪಥ ಮುಂತಾದ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸೂಚಿ ಪಡಗಳು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಉಲ್ಲೇಖಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಚುಕ್ಕ, ಕಳಚೂರಿ ಹಾಗೂ ಯಾದವ ಅರಸರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಬೀದಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಕ್ಷಾಚಿತ್ತಾಗಿ ಕೊಂಡಗುಳಿ (ಗಳೀಂ), ಮನಗೂಳಿ (ಗಳೀಂ) ಇಂಗಳೇಶ್ವರ (ಗಳೀಂ)ದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ರಾಜಬೀದಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಮುತ್ತಾಗಿ (ಗಳೀಂ) ಹಾಗೂ ಮನಗೂಳಿ (ಗಳೀಂ) ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಒಂದನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕಾಲದ ಶಿರೋರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ‘ಪಥ’ ಹಾಗೂ ‘ರಾಜಪಥ’ ಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ೧೦-೧೫ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ, ಪೆರ್ಬಟ್ಟೆ, ದಾರಿ, ಅಡ್ಡದಾರಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ದಾರಿ, ಅಡ್ಡದಾರಿ ಹಾಗೂ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಪೆರ್ಬಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ರಾಜಪಥಗಳು ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೋರವಾರ, ಕಂಡಗಲ್, ಹಿರಬೇವಿನೂರು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಹತ್ವದ ಉರುಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಮುಖ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದ ಅಂಶವನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕರಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಜಯನಗರ, ಬಹಮನಿ ಹಾಗೂ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಯಾದ್ವಾಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದ ದರಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ಅಳರಸರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿರಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಕು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವೆಡೆ ಈಗಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ‘ದಂಡನ ದಾರಿ’ ಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗುಲಬಗಾರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದ ಇಂದಿನ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಪ್ರದೇಶವು, ಗವಾನನು ಪ್ರಥಮಿಯಾದ ನಂತರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತವಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಹತ್ವದ ಪಡೆಯಿತು. ಮುಂದೆ ವಿಜಾಪುರದ ಸುಲ್ತಾನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಪಾಲು ಪ್ರದೇಶ ಅದಿಲ್ ಶಾಹಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಆಧಿಕಾರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿತ್ತೇಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಧೋಳೆ ಹಾಗೂ ಜಮಿಲಿಂಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡವು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೇಂದು ಮೇಲೆಷ್ಟುಪಕ್ಕೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಯಿತು.

ಹಕ್ಕೊಂಬತ್ತನೇಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾಧಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಿಯ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೊಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ ಮೂರು ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಡೆಕ್ಕನ್ ಅಥವಾ ಹೂಟಗಿ-ಗದಗ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ, ವಿಜಾಪುರ, ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಹಾಗೂ ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ರೈಲು ಸಂಪರ್ಕ ಲಭಿಸಿ ಸರ್ವ ಮುತುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕು ಸಾಗಣಿಕೆ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಾಯಿತು. ಮೊದಲನೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ರಸ್ತೆ, ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಸಾರಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ ಕ್ರಮೇಣ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಸಂಭಾರವೂ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅಂಚೆ-ತಂತಿ, ದೂರವಾಣಿ ಸೇವೆಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರವು ನೀಡಿದವು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಹಾಗೂ ದೂರದರ್ಶನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪ್ರಸರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಲಭಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೆಳೆದ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಳನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆಗಳು (ಭೂಪಾಲಿಗೆ) : ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಷ್ಟೇ ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಎತ್ತು, ಕತ್ತೆ, ಕೋಣ, ಕುದುರೆ, ಎಮ್ಮೆ, ಚಕ್ಕಿಗಳೇ ಅಂದಿನ ಪ್ರಥಾನ ಸಾರಿಗೆ ಸಾಧನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ (೧೮೭೦) ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕುದು ಪ್ರಥಾನ ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ತೀರ ಪ್ರದೇಶ ವೆಂಗುಲಾರಾದಿಂದ ನಿಜಾಮ್ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪುರ, ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾರ್ಗ ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಯಾದವಾಡ, ಕೆಲಾದಿಗಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಪ್ರಾಕ್ಯತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಗಾರರ ನಿರ್ಲಕ್ಷಣದಿಂದಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿದ್ದು, ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ನಿಲುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಡಾರಲ್ಲಿ ಪಂಡರಪುರ-ವಿಜಾಪುರಗಳ ನಡುವೆಗಂಂಡ ಕೆ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದ ಅಂಶವನ್ನು ಕ್ಷಾಪ್ನಾ ಕ್ಷಾಪ್ನಾ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಮುಂಬಿಯ ಕನಾಟಕದ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಇಂಜಂರ ನಂತರವೇ. ಇಂಜಂರ ವೇಳೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಾದಿ- ಭಾಗಲಕೋಟಿ ನಡುವೆಗಳ ಇಂಡಾರ ಕೆ.ಮೀ. ರಸ್ತೆ ಮಾತ್ರ, ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಜ, ರಲ್ಯು ಒಟ್ಟು ಇಂಡಾರ ಕೆ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ಮೂರು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿಂದ್ದು, ೧೦೮ ಕೆ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ಇಂ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದವು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಡಾರ ಕೆ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶದ್ದು ಸೊಲಾನ್‌ಪುರ-ಹುಬ್ಬಿಜೀ ರಸ್ತೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಾಪುರ ಹಾಗೂ ಭಾಗಲಕೋಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದ ಇದು ಹತ್ತಿ ರಸ್ತೀಗೆ ರಾಜ ಮಾರ್ಗವಾಗಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐದು ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳನ್ನು ಈ ಮಾರ್ಗವು ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಲೇವೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ವಿಜಾಪುರ, ಸೇವಿಕೇರಿ, ಕೆರುರು ಹಾಗೂ ಗೋವಣ ಕೊಷ್ಟಗಳ ಬಳಿಯ ಹಳ್ಳಕೊಳಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ಕೆಲವು ಸ್ನಾನ್ ಪೂಲಾಗಳಷ್ಟೇ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಉಳಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ನದಿಗೂ ಸೇತುವೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರಲೀಲ್ಲ. ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಇದು ಜಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಾಗಿರದೆ ಕಳ್ಳಾ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಬೇಸಿಗೆ-ಬೆಳಿಗಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರವು ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಬೀಎಮಾನದಿಯನ್ನು ಧೋಳಿಯೇಡ ಬಳಿ ಹರಿಗೋಲಿನ ಮೂಲಕ, ದೋಣಿ ನದಿಯನ್ನು ಸವನ್ನಿಖಿ ಬಳಿ ದೋಣಿ ಮೂಲಕ, ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯನ್ನು ಹೋಲ್ಳಾರದ ಬಳಿ ದೋಣಿ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲವೇ ಬಳಿಂಬಿ ಬಳಿ ಹರಿಗೋಲಿನ ಮೂಲಕ; ಘಟಪ್ಪಬಾ ನದಿಯನ್ನು ಅನಗವಾಡಿ ಬಳಿ ಹರಿಗೋಲಿನ ಮೂಲಕ, ಮಲಪ್ಪಬಾ ನದಿಯನ್ನು ಗೋವನಕೆಪ್ಪದ ಬಳಿ ದೋಣಿ-ಹರಿಗೋಲುಗಳ ಮೂಲಕ ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ರೂ. ೨೦,೦೦೦ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಂತೀಯ ನಿಧಿಯಿಂದ ಭರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪನ್ನಗಾವ್- ಬಾಗಲಕೋಟೆ ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ವಿಜಾಪುರ-ನಾಗಜ್‌ ರಸ್ತೆ ಉಳಿದೆರಡು ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಮುಧೋಳ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪನ್ನಗಾವ್ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಖಜ್ಜಿಡೋಣ-ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಡುವಳಿ ಅಂ. ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ರಸ್ತೆಯು, ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸುಸಚ್ಚಿತವಾದ ಸರ್ವಾಖಾತ್ಮಕ ರಸ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಖಜ್ಜಿಡೋಣ-ಪನ್ನಗಾವ್ ನಡುವೇ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮುಧೋಳ, ರಾಮದುರ್ಗ ಹಾಗೂ ತೋರೆಗಲ್ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಪ್ರಾಂತಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯವಿದ್ದು ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರಸ್ತೆಯು ಮುಂದೆ ಬೆಳಗಾವಿ, ರತ್ನಗಿರಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪೆಂಗಲಾ ಬಂದರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದ್ದ ವಿಜಾಪುರ-ನಾಗಜ್ ರಸ್ತೆಯು ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದೆ, ಎರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಸರಿಂದಾಗಿ ಸಂಚಾರ ತಟಸ್ಥಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ‘ಭಾಬಾನಗರ-ಬಿಜ್ಜುರಿ-ನವರಂಡಪುರ’ ಗಳನ್ನೇ ಇಗೆಂಡ ಏಂ. ಕಿ.ಮೀ. ರಸ್ತೆ ಮಾತ್ರ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ಈ ರಸ್ತೆಯು ನಾತಾರಾ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರತ್ನಗಿರಿಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿತ್ತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ್ ನಿರ್ಧಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಇಂ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ-ಹುನಗುಂದ ಹಾಗೂ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ-ಬಳ್ಳಾರಿ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಪ್ರಮುಖ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ಬಾಗಲಕೋಟೆ-ಹುನಗುಂದ ರಸ್ತೆಯು ಸರ್ವಾಖಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಮಿನಗಡೆ-ಹುನಗುಂದ ನಡುವಳಿ ಅಂತರವು ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯನ್ನು ಕಮತಗಿಯ ಬಳಿ ಹರಿಗೋಲಿನ ಮೂಲಕ ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸೊಲ್ಲಾಪುರ-ಬಳ್ಳಾರಿ ರಸ್ತೆಯು ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಇಂಡಿ, ಹಿಪ್ಪರಗಿ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ, ಹುನಗುಂದ ಹಾಗೂ ಇಳಕಲ್ಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರಸ್ತೆಯು ಮೂಲತಃ ಬಳ್ಳಾರಿ ದಂಡು ನೆಲೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ರಕ್ಷಣಾ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಟ್ಟಿತ್ತಾದರೂ, ಹಳ್ಳಿ-ಕೊಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದುದರಿಂದ ಅಪ್ರಾಂತವಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡುವೇ ಸಿಗುವ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯನ್ನು ತಂಗಡಗಿಧನ್ಯಾರು ಬಳಿ ಡೋಣ ಹಾಗೂ ಹರಿಗೋಲುಗಳ ಮೂಲಕ ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಡಿ-ಅಲಮೇಲ (ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ.), ಇಂಡಿ-ಸಿರದೋಣೆ (ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ.), ವಿಜಾಪುರ-ಇಂಡಿ (ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ.), ವಿಜಾಪುರ-ಸಿಂದಗಿ (ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ.), ಸಿಂದಗಿ-ಅಲಮೇಲ (ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ.), ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ-ಕಾಳಗಿ (ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ.) ಗುಳೇದಗುಡ್-ಶಿರೂರು (ಆ. ಕಿ.ಮೀ.), ಬಾದಾಮಿ-ಗೋವನ ಕೊಪ್ಪೆ (ಆ. ಕಿ.ಮೀ.) ಹಾಗೂ ಕಲಾಡಿ-ಮುಧೋಳ (ಇಂ. ಕಿ.ಮೀ.) ಉಳಿದ ಇಂ. ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ-ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಹದ್ದಾರಿಯಂತೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿವ್ಯೇ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಿದ್ದು, ಕಪ್ಪ ಮಣ್ಣಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರವು ದುಸ್ಯಾರ್ಥಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊವಿನ ಹಿಪ್ಪರಗಿ-ಮುನಗೋಳಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸೇತುವೆಗಳಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ದುರಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ರವ್ವೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಈ ಮಾರ್ಗದ ಸುಧಾರಕೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಇಂ. ಎಂ. ವೇಳೆಗೆ ಕೊಲ್ಲಾರ ಹಾಗೂ ಅನಗವಾಡಿಗಳ ಬಳಿ ಸುಸಚ್ಚಿತ ಸೇತುವೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ತತ್ತ್ವರಿತಾಮವಾಗಿ ವರ್ಷದ ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳೂ ಸಂಚಾರ ನಿರಾತಂಕವಾಯಿತು.

ಉತ್ತರ ರಸ್ತೆಗಳ ರಚನೆ ಅಥವಾ ಅಪ್ರಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಂ. ಎಂ. ರವರೆಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಬಿಂಬಿತ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಅದೇ ವರ್ಷ ರಸ್ತೆ ಬೋಡನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿತು. ಮುಂದೆ ಇದಕ್ಕೆ, ಬೋಡ್‌ ಅಥವಾ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಸ್ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಂತ

ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ (ಟಿಂಕೋರೋಡ್) ಹಾಗೂ ಪೂರಕ ರಸ್ತೆ (ಫೀಡರ್ ಲೋಡ್) ಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಇಂಜಿನರಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗದ (I) ರಸ್ತೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಂತದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ||೨ ಹಾಗೂ || ಬಿ ವರ್ಗವೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲ್ಮೂರೆ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರದ ಇತರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ||೩ ನೆಯ ವರ್ಗದ ರಸ್ತೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ | ಹಾಗೂ ||-೧ ವರ್ಗದ ರಸ್ತೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ||-೨ ಬಿ ಹಾಗೂ ||| ನೆಯ ವರ್ಗದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ರಸ್ತೆ ವಿಂಗಡಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಇಂಜಿನರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿತಾದರೂ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನರವರೆಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾಗಪುರ ಯೋಜನೆಗನುಣವಾಗಿ ಇಂಜಿನರಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಶ. ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು, ಶಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆಗಳು, ಶ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರೇ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಜಿ. ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವಿಭಜನೆಯು ರಸ್ತೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ತೆಯನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಮಾಡಿದವರ್ಗಾಗಿದ್ದು, ಮೊದಲ ಮೂರು ವರ್ಗದ ರಸ್ತೆಗಳು ಲೋಕೋಪ್ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರಿಂದ ವರ್ಷಗಳ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಇಲ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಏಳು ರಸ್ತೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ರೂ. ೬,೨೪,೪೮೯ ಅಂದೊಜು ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸುಮಾರು ೫೪ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದಳತೆಯ ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ರೂ. ೪,೨೬,೪೨೯ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡವು. ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತು ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಮುಂಡಗನೂರು ಗ್ರಾಮ ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಐದು ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಬಾಡಿ ಹೆಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಆ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವು ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯೋಂದಿಗೆ ಸೇರುವ ಶಾಶ್ವತ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದುಪ್ಪಾಳ ಕಾಮಗಾರಿಯಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೯೦ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಒಂಭತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳು, ಒಂದೊಂದು ಸೇತುವೆ ಹಾಗೂ ಪೂಲುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೫ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಒಂಭತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರೂ. ೫,೨೨,೪೪೦ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಘಣಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಅನಗ್ವಾಡಿ ಬಳಿ ಈ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡು ಸಂಚಾರ ಸಾಗಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾವಾವಾರು ರಾಜ್ಯ ರಚನಾ ನೀತಿಯಂತೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮುಂಬಯಿ ಕೆನಾಟಕವು ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದೆಚೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅಂತಿ-ಅಂತಗಳು ಪ್ರಸ್ತೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಏವರಗಳಿಗೆ ಕೋಪ್ಯುಕ್ ೨.೯ ರಿಂದ ಕೋಪ್ಯುಕ್ ೨.೪ ರವರೆಗೆ ನೋಡಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ: ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳೊಂದಿಗೆ, ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ರೂಪಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇರುವ ರಸ್ತೆ ಜಾಲವೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಲೋಕೋಪ್ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆಗುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಧಿಯಿಂದ ಭರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಲ್ಯಾಪ್ತರ-ಚಿತ್ರದುಗ್ರಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್

ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಉತ್ತರದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ವಿಜಾಪುರ, ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಹೂವಿನ ಹಿಪ್ಪರಗಿ, ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ, ತಂಗಡಗಿ, ಹುನಗುಂದ, ಇಳಕಲ್‌ಹಾಗೂ ಗುಗ್ಗಲಮರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಮಾರು ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ಕ್ರಮಿಸಿ ರಾಯಚೊರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹಾದು ಚಿತ್ರದುಗ್ರಾದ ಬಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮುನ್ಸು ಸೊಲ್ಲಾಪುರ-ವಿಜಾಪುರವರೆಗೆ ರಸ್ತೆಯು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ವಿಜಾಪುರ-ಇಳಕಲ್‌ರಸ್ತೆಯು ಮುಖ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ರಸ್ತೆಯು ವಿಜಾಪುರ-ಬಾಗೇವಾಡಿ ನಡುವೆ ಹೋಣಿ ನದಿಯನ್ನು, ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ -ಹುನಗುಂದ ನಡುವೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯನ್ನು ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರೆ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಸೇತುವೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಂತರ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯು ಮನಗೂಳಿ, ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಹೂ. ಹಿಷ್ಟರಗಿ, ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ, ತಂಗಡಗಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಮನಗೂಳಿ ನಿಡಗುಂದಿ, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯನ್ನು ರಾಮಪುರದ ಬಳಿ ದಾಟ, ಹುನಗುಂದದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಇಳಕಲ್‌ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸಾಗಿ ರಾಯಚೊರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ೧೦೫ (ಇಂ ಕಿ.ಮೀ.), ವಿಜಾಪುರ (೨೨ ಕಿ.ಮೀ.) ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ(೫೦ ಕಿ.ಮೀ.) ಬಾಗಲಕೋಟ (೨೨ ಕಿ.ಮೀ.) ಹಾಗೂ ಹುನಗುಂದ (೨೫ ಕಿ.ಮೀ.) ತಾಲೂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಇದು ದ್ವಿಪಥ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದ್ದು, ೨.೫ ಮೀ. ಅಗಲವಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಂದಿಗೆ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುವ ರಸ್ತೆಗಳೇ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೬೭ರ ವೇಳೆಗೆ ಒಂಭತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ ಸುಮಾರು ೫೫೫ ಕಿ.ಮೀ. ಇತ್ತು. ಆಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ವಿವರ ಕೆಳಕಂಡಂತಹಿದೆ.

೧. ರಕ್ಷಿತರಿ-ಹೋಣಾಪುರ-ವಿಜಾಪುರ- ಹೆದ್ದಾರಿಬಾದ್ ರಸ್ತೆಯು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತಿಕೋಣ-ವಿಜಾಪುರ-ಹಿಪ್ಪರಿಗಿ ಹಾಗೂ ಸಿಂದಿಗಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾದು ಗುಲಬಗಾಳ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೋಣಿ ನದಿಯನ್ನು ಹೊನ್ನವಾಡ-ತಿಕೋಣ ನಡುವೆ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ೧೨ ರಸ್ತೆಗಳು ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

೨. ಸೊಲ್ಲಾಪುರ- ಮಬ್ಬಳಿ ರಸ್ತೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹಾದು ಹೋಗುವ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ವಿಜಾಪುರ, ಬೀಳಗಿ, ಬಾಗಲಕೋಟ ಹಾಗೂ ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಮಾರು ೧೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ ಹಾದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ದಾಂಬರು ರಸ್ತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹರಿವ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆಯು ಕೃಷ್ಣಾ, ಭಾಟಪ್ಪಭಾ ಹಾಗೂ ಮಲಪ್ಪಭಾ ನದಿಗಳನ್ನು ಪೂಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂದ ಅರಂಭವಾಗುವ ಇಲ್ಲವೇ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಇಂ ರಸ್ತೆಗಳು ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

೩. ವೆಂಗುಲಾ-ಬೆಳಗಾವಿ-ಬಾಗಲಕೋಟ-ಬಳ್ಳಾರಿ ರಸ್ತೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಧೋಳ, ಬಾಗಲಕೋಟ, ಹಾಗೂ ಹುನಗುಂದ ತಾಲೂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಮಾರು ೧೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು, ಮಲಪ್ಪಭಾ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲು ಕಮತಗಿ ಬಳಿ ಪೂಲು ಇದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯು ಗದ್ದನಕೇರಿವರೆಗೆ ದಾಂಬರು ಆಗಿದ್ದು, ಗದ್ದನಕೇರಿಯಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ೫೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದವರೆಗೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂದ

ಅರಂಭವಾಗುವ ಇಲ್ಲವೇ ಅದನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವ ವಿವಿಧ ಪರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು.

೪. ನಿಪ್ಪಣಿ-ಕಲಾದಗಿ ರಸ್ತೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ ಮುಢೋಳ, ಭಾಗಲಕೋಟಿ ತಾಲುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಿ ಕಲಾದಗಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೯ ಕಿ.ಮೀಗಳು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಪರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಈ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಚಡುರಿ ಹೋಗುವ ಇಲ್ಲವೇ ಅಡ್ಡ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಆರು ರಸ್ತೆಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಉರುಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

೫. ಮುಢೋಳ- ಲೋಕಾಪುರ ರಸ್ತೆಯು ಏಂ ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದ್ವಿದ್ದು, ಇದು ಘೂಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯನ್ನು ಚಿಂಚಿಂಡಿ ಬಳಿ ಇತ್ತಿರೆಚಿಗೆ ಪೂರ್ವಗೊಂಡಿರುವ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

೬. ಚಿಪಲನ್-ಕರ್ನೂಡ-ಜತ್-ಪಿಟಾಪುರ ರಸ್ತೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಏಂ ಕಿ.ಮೀ. ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

೭. ಹಿಂದೆ ಪ್ರಧಾನ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದ್ದ ಜಮಖಂಡ-ಮುಢೋಳ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಳರ ಹೇಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಏಂ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದ್ವಿರುವ ಇದಕ್ಕೆ ಡಾಂಬರಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ವಜಿಮತು ಸಂಚಾರ ರಸ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು.

೮. ವಿಟಾಪುರ-ಬಬಲೇಶ್ವರ-ಜಮಖಂಡಿ ರಸ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ಏಂ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದ್ವಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗೆ ಹೋಣಿ ನದಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ಸಾರವಾಡ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಪಡಸಲಗಿಗಳ ಬಳಿ ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಾಗಡೆಯಾಗುವ ಸೇತುವೆಗಳಿದ್ದು, ಇದೂ ಕೂಡ ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು.

೯. ಹಿಷ್ಪರಿ-ಸಿಂದಿ-ಮೊರಟಿಗಿ ರಸ್ತೆಯು ಸುಮಾರು ೪೨ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದ್ವಿದ್ದ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬೇಸಿಗಿಯಲ್ಲಿಷ್ಟೇ ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯವಿತ್ತು.

೧೦ ದೀಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಉತ್ತರ ಗುಣಮಟ್ಟದ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಉಂಗ ಕಿ.ಮೀ. ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೨೪೪ ಕಿ.ಮೀ ಏಕಪಥವಾಗಿದ್ದು, ೨೨ ಕಿ.ಮೀ. ಮುದ್ದುವರ್ತಿಕಂಡ್ರಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಗಳಿಗೆ ಕಿ.ಮೀ. ದ್ವಿಪಥದ್ವಾಗಿವೆ.

ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಉತ್ತರ ಅನುಭವ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾಲುಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ರಾಜ್ಯವಿಧಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜಲ-ಜಾ ರಿಂದ ಇ.ಎ.ಎರವರೆಗೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ್ವಿ ೨೬೮ ಕಿ.ಮೀ. ಇತ್ತು.

ಕೋಡು: ೨.೧
ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕಾಡು ಹೇಳುವ ರಾಜ್ಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಇ.ಸ.ಎ ರಲ್ಯುಸ್‌ಎಂತೆ

ರಾಜ್ಯ ಕೆಂದ್ರ ಸರ್ವೇ	ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಾನವನ್ನು ದೊರೆ	ಸಿಹಿಯೋಂಗ್ (ಕೆ.ಮಿ.ಎ)	ಸಿಹಿಯೋಂಗ್ (ಕೆ.ಮಿ.ಎ)	ಮೇಲೆ ಯಾತ್ರೆ ರ್ಯಾ.	ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಾಡು ಹೇಳುವ ಪ್ರದೇಶ
				ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ (ಕೆ.ಮಿ.ಎ)	ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ (ಕೆ.ಮಿ.ಎ)
೧	೨.೬೦	--	೨.೬೦	--	ಬೆಂಗಳೂರು
೧೧	೨.೦೦	--	--	೨.೦೦	ಮುದ್ದೆ ಲಿಕ್ಕಾಳ
೧೩	೧೨೨.೬೦	--	೧೨೨.೬೦	--	ನಂದಿಗಿ ವಿಜಾಪುರ
೧೫ ಎ	೨೫.೬೦	--	೨೫.೬೦	--	ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ
೧೭	೮೨.೫೦	--	೮೨.೫೦	--	ಬಾಯಾಮಿ, ಪ್ರತ್ಯಾಮಿಲ್ಲ, ಕುಸಾರಿಯ
೧೯	೨೭.೦೦	--	೨೭.೦೦	--	ನಂದಿಗಿ
೨೫	೨೨.೫೦	--	೨೨.೫೦	--	ಮುದ್ದೆ ಲಿಕ್ಕಾಳ
೨೦	೧೨೦.೦೦	೭೫	೧೨೦.೦೦	೨೭.೦೦	ಕುಸಾರಿಯಂದ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ
	೨೦೦	--	೨೦೦	೨.೦೦	ಪ್ರೋಕಾಕ್ಷರ
೪೮	೧೪೬.೨೦	--	೧೪೬.೨೦	--	ಬಿರ್ದೆಹಳೆ, ಇಂಡಿ, ಮುದ್ದೆ ಲಿಕ್ಕಾಳ,
೪೯ ಎ	೧೫.೦೦	--	೧೫.೦೦	--	ಹುದ್ದೆ ಲಿಕ್ಕಾಳ ಹುದ್ದೆ ಲಿಕ್ಕಾಳ,
೫೧ ಬಿ	೧೦.೫೦	--	೧೦.೫೦	--	ಕುಸಾರಿ ಹಿತ್ತೆಗಿ, ಬಾಗೆಹಾಡಿ, ಮನಗಳೆ
೫೨	೧೧೪.೬೦	--	೧೧೪.೬೦	--	ವಿಜಾಪುರ
೫೩	೧೦೦.೫೦	--	೧೦೦.೫೦	--	ವಿಜಾಪುರ, ಸಮುಖಂಡ, ಮುದ್ದೆ ಲಿಕ್ಕಾಳ
೫೫ ಓ	೫೭೦.೦೦	೪೮	೫೭೨.೦೦	೦೨.೦೦	ಪ್ರೋಕಾಕ್ಷರ

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೨

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಚೊಚ್ಚೌರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ದ್ವಾರಾ ರಸ್ತೆಗಳು.
೧೯೬೬ ರಿಂದ ೧೯೭೨ರವರೆಗೆ (ಕ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ರಸ್ತೆ	ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ರಸ್ತೆ	ಒಟ್ಟು (ಗ+ಎ)	ಮೇಲ್ಮೈ ಉಳ್ಳ ರಸ್ತೆ	ಮೇಲ್ಮೈ ಹೊಂದಿರದ ರಸ್ತೆ
೧೯೬೬	೧,೧೦೫	೧,೬೨೪	೨,೬೨೯	೧,೦೪೬	೧,೮೩೯
೧೯೬೭	೨,೨೪೨	೩೫೨	೩,೨೯೪	೧,೫೮೨	೧,೮೫೨
೧೯೬೮	೨,೬೬೨	೨೬೯	೩,೬೩೯	೧,೮೬೨	೧,೬೫೯
೧೯೬೯	೨,೮೫೯	೩೫೨	೩,೮೧೧	೨,೦೬೨	೨,೨೭೨
೧೯೭೦	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೧	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೨	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೩	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೪	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೫	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೬	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೭	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೮	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯
೧೯೭೯	೩,೪೦೯	೧,೨೧೧	೪,೪೦೯	೨,೬೨೨	೨,೬೦೯

ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳು: ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ, ರೈಲ್‌ನಿಲ್ಲಾಣಿ, ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕೊಂಡಿಗಳೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೬೬ರ ವೇಳೆಗೆ ಒಟ್ಟು ೨೨ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ ಎ೯೯ ಕ.ಮೀ. ಇತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪುದುಬಿ-ಜಮಬಿಂಡಿ ಇ ಕ.ಮೀ.; ರಬಕವಿ- ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ, ಪ.ಆಂತಿ.ಮೀ.; ಕೊಲ್ಲಾರ-ತಾಳೆಕೋಟ, ಇ ಕ.ಮೀ.; ತಾಳೆಕೋಟ-ಸಾಲವಾಳಡಗಿ, ಗಳ.ಇ ಕ.ಮೀ.; ಶ್ರಿರದೋಣಿ-ಇಂಡಿ, ಇಗ.೬ ಕ.ಮೀ.; ಬಾದಾಮಿ- ರಾಮದುರ್ಗ, ಅಲ.೮ ಕ.ಮೀ.; ಬಾಗಲಕೋಟ-ಸಂಗಮ, ೪೦ ಕ.ಮೀ., ಗಡಗ- ಬಾದಾಮಿ, ಇಂ ಕ.ಮೀ.; ಅಮೀನಗಡ- ಗುಡೂರು, ಇಲ ಕ.ಮೀ; ಹಾಗೂ ಅಮೀನಗಡ-ಬಹೆಳಿ, ಪ.ಲ ಕ.ಮೀ.; ರಸ್ತೆಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೊಣೆಯೂ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ೧೯೬೭-೮೪ರ ಏರಡು ದಶಕಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಗತಿ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ೧೯೮೫ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ ಕೇವಲ ೧೧೦ ಕ.ಮೀ. ಇತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೮೬ ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ೧೯೯೧ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨,೬೨೯ ಕ.ಮೀ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ ಇತ್ತು. ೧೯೯೨-೯೩ ರಿಂದೀಚೆಗೆ, ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಗೊಂಡಿದ್ದು, ೪೦ದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨,೬೨೨ ಕ.ಮೀ. ಉದ್ದದ್ವಾರಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨ ಹಾಗೂ ೨.೪ ಅನ್ನು ನೋಡಿ.

ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು: ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸರ್ವಾಯಿತು ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿರದೆ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರೂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ರಸ್ತೆಗಳು ಇವಾಗಿದ್ದು, ಇಂಡಾರ ವೇಳೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಹತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದು ಇಂದ ಕೀ.ಮೀ. ಇತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಾಲಗೇರಿ-ಯತನಾಳ ರಸ್ತೆ; ಮಾಳವಾಡ-ಅಲಮಟ್ಟಿ ರಸ್ತೆ; ಮಲಫಾಳ, ಚಿಮ್ಮುಲಗಿ ರಸ್ತೆ; ಮುಮದಾಪುರ ರಸ್ತೆ; ಅಗಸರ ಕೋಪ್ಪ-ಕಟಗೇರಿ-ಗುಳೆದಗುಡ್ಡ ರಸ್ತೆ; ಬಾದಾಮಿ-ಭಟಕುಕ್ಕಿ ರಸ್ತೆ; ಬಾದಾಮಿ-ಮುದಕಪಿ-ರಾಮದುರ್ಗ ರಸ್ತೆ; ಮುಧೋಳ-ಮಂಟುರು ರಸ್ತೆ; ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಮುಖ ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಇಂಡಾರ ರಿಂಡೆಜೆಗೆ, ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆ ರಸ್ತೆಗಳ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲ್ಪಡುವ ಶ್ರೀಯೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದು, ತತ್ವರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂಡಾರ ಮಾಚೋ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದು ಕೇವಲ ೨೨ ಕೀ.ಮೀ. ಇತ್ತು. ಇಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಉಂಟಾ ಕೀ.ಮೀ. ನಷ್ಟು ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆ ಇವೆ. ಏವರಗಳಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೫ ಮತ್ತು ೨.೬ ಅನ್ನು ನೋಡಿ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳು: ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಉತ್ತರನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಮೀಪದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಮಾರಲು, ಇಲ್ಲವೇ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಆಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರಲು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದ ಸರಕಾರ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಾಯಿತು ಅಥವಾ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಂಡಾರ-ಇಂರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ತಟ್ಟಿಹೋಗಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳ ಪುನರ್ನಾ ಜೋಡಣೆ, ಹಾಗೂ ಲೋಕೋಪ್ಯೋಗಿಯೋತ್ತರ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂ ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ದುದ ಅಳ್ಳ ಚರಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕೈಗೊಳಿಲಾಯಿತು. ಇಂಡಾರ ವೇಳೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೨೫ ಕೀ.ಮೀ. ಉದ್ದುದ ಇ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆ ಇತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನವಾಡ-ಗೋಲೆ ರಸ್ತೆ; ರತ್ನಾಪುರ ಕೂಡು ರಸ್ತೆ; ದುಂದರಗಿ ರಸ್ತೆ; ಹೊನ್ನಟಗಿ ರಸ್ತೆ; ಕುಮಟಗಿ ರಸ್ತೆ; ಪಡಗನೂರು ರಸ್ತೆ; ಉಕುಮನಾಳ-ಉಕ್ಕಲಿ ರಸ್ತೆ; ಹಡಗಲಿ ರಸ್ತೆ; ಹೊಲ್ಲಾರ ಶಾವಾ ರಸ್ತೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ-ಮುಚಕೆಂಡ ರಸ್ತೆ; ಮನಗಂಡಿ-ಕರ್ಡಿ-ಹೋಡಿಹಾಲ್ ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಕಂದಗಲ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯ ಸರ್ವಾಯಿತು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಲಿ, ಯೋಗ್ಯ ಹವಾಗುಣದ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಲಿ ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶ ಇದರಿಂದ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ (೧೨೪-೨೬) ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕರ್ನಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (ಮನಿಮಮ್ರೋ ನೀಡ್ರಾ ಪ್ರೌಢಾಮ್ರೋ) ದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಐದುನೱರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷು ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇಂಡಾರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮಹಾಯೋಜನೆ (ಮಾಸ್ಪ್ರೋ ಪ್ಲಾನ್) ಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರೆ ಅದನ್ನು ಇಂಡಾರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ತತ್ವರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳು ರಸ್ತೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಏವರಗಳಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೫ ಮತ್ತು ೨.೬ ನೋಡಿ.

ପ୍ରକାଶକ

జెస్లే యుల్ లిమిటెడ్ ప్రోఫెసర్లుగా సేంద్ర రమేశ్ గభ ఎవర్: కొ.ఎ.ఎఱీ రియల్ ఎలిమెంట్స్ కి.ఎస్.ఎచ్.ఎస్.

କାହାର ମୁଣାଫା ନାହିଁ ଏହାର ପରିମାଣ ଅତିକରିତ ହେଉଥିଲା । ଏହାର ପରିମାଣ ଅତିକରିତ ହେଉଥିଲା ।

ಆತ್ಮಧಾರ: ಜಲ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಜಯವರ್.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪರಿಸರಗಳ ಸೇರಿದ ರಸ್ತೆಗಳ ತಾಲೂಕುಮಾರ್ಪಣ ವಿವರ; ೧೦.೯.೮ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೧೩; ಕ.ಮಂ.ಗಳ್ಲು.

ಕೋಡುಕ್ಕೆ: ೨.೭

ತಾಲೂಕು	ರಾಜ್ಯೀಯ ಹೆಡ್‌ಹೆಡ್	ರಾಜ್ಯೀಯ ಹೆಡ್‌ಹೆಡ್	ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ	ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆ	ಗ್ರಾಮೀಂದರ ಗ್ರಾಮೀಂದರ	ಹಂಡಿಯಾತಿ ಹಂಡಿಯಾತಿ	ಅರ್ಥಾತ್ ರಸ್ತೆ	ನೀರಾವರಿ ನೀರಾವರಿ ರಸ್ತೆ	ಉದ್ದೇಶ ಉದ್ದೇಶ ರಸ್ತೆ	ಪರ್ವತ ಪರ್ವತ ರಸ್ತೆ
ಬಂಗಾರೆದುಡಿ	೫೦	೮೨	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೪೦೬
ಎಂಡುಪುರ	೨.೨	೧೫೨	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೨೩
ಎಂಡಿ	೪೫	೬೮	೨೫೦	೨೫೦	೨೫೦	೨೫೦	೨೫೦	೨೫೦	೨೫೦	೬೮೩
ಎಂಡುಪುರಕಾಳಿ	--	೧೬	೧೫೦	೧೫೦	೧೫೦	೧೫೦	೧೫೦	೧೫೦	೧೫೦	೨೬೨
ನೀಡರಿ	--	೮೯	೨೦೫	೨೦೫	೨೦೫	೨೦೫	೨೦೫	೨೦೫	೨೦೫	೫೫೦
ಘಟಾಮಿ	--	೮೦	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೮೫೦
ಬಂಗಾರೆಹೊಡಿ	೨೨	೫೮	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೦೬	೫೫೨
ಬಂಧಿ	--	೨೨	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೬	೨೫೦
ಹಂಸನುಂಡ	೫೫	೮೦	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೫೨೦
ಬಂಗಾರೆಹಂಡಿ	--	೯.೨	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೫೫೨
ಎಂಡುಪುರ	--	೮೪	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೨೨೮	೫೫೫
ಉಡ್ಡೆ	೧೫೨	೫೨	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫

ಆಹಾರ: ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾರ್ತರಾಗಿ ಈಫೋ, ವಿಜಾಪುರ.

ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ರೂ. ೪೪,೨೮,೬೭೦ ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ವರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. ೪೨,೨೨,೬೭೨ ಗಳನ್ನು ವ್ಯಯಿಸಲಾಯಿತು. ತತ್ವರಿಕಾಮವಾಗಿ ವರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವ ವೇಳೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶತ ತಂಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯ ಲಭಿಸಿತ್ತೇಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೫೦,೫೨,೦೦೦ ಗಳನ್ನು ೧೯೬೨-೬೩ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೫೧,೬೪,೦೦೦ ಗಳನ್ನು ೧೯೬೩-೬೪ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೬೦,೮೨,೦೦೦ ಗಳನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಬಾಬುನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೬೪-೬೫ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೫೫ ಲಕ್ಷ; ೧೯೬೫-೬೬ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೧೯೮.೧೬ ಲಕ್ಷ; ೧೯೬೬-೬೭ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೧೦೫ ಲಕ್ಷ; ೧೯೬೭-೬೮ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೬೨೨ ಲಕ್ಷ; ೧೯೬೮-೬೯ರಲ್ಲಿ ರೂ. ೬೨೨ ಲಕ್ಷ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ದುರಸ್ತಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೫ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದ ಗ್ರಾಮಗಳ ವಿವರ

ವರ್ಷ	ಒಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳು	ವಿವಿಧ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ				ಒಟ್ಟು	
		ಸರ್ವಾಂತಮುಕ್ತ ರಸ್ತೆ	ಯೋಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ	ಕಣ್ಣಾರಸ್ತೆ/ ಮೋಟಾರ್ ಹೋಗಲಾರದ್ದು	ಯಾವುದೇ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲದ್ದು		
೧೯೬೧	೧,೨೬೯	೪೯೬	೬೫೯	೧೨೧	೧೧೧	೧,೨೬೯	
೧೯೬೨	೧,೨೬೯	೬೫೫	೪೭೧	೧೦೧	೬೨	೧,೨೬೯	
೧೯೬೩	೧,೨೭೨	೮೫೫	೬೦೨	೧೦೨	೧೨	೧,೨೭೨	
೧೯೬೪	೧,೨೭೨	೮೨೨	೫೬೧	೨೬೧	೧೦	೧೨	೧,೨೭೨
೧೯೬೫	೧,೨೭೨	೮೨೨	೨೭೨	೬೫	-	೧,೨೭೨	
೧೯೬೬	೧,೨೭೨	೮೨೦	೨೨೦	೧೧	-	೧೨೭೨	

೧೯೬೬ ರಿಂದ ೧೯೬೮ ರವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೫ ಮತ್ತು ೨.೬ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ (೧೯೬೧-೬೬) ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು (೧೯೬೬-೧೯೬೮), ನಾಲ್ಕನೆಯ (೧೯೬೮-೭೪) ಬದಲೆಯ (೧೯೭೪-೭೬), ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸುಧಾರಿಸಿರುವ ವಿಷಯ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅಂತರ್ಭಾಗಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿಲೋಪ್ಸ್: ೨.೬
ಎಂಎಂಎಂ.೧.೫ ರ ಅಂತಹ ಜಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರೆಸ್ಟ್ ಸಂಚರಕ ಹೆಮೊಂದಿದ್ದ ಕಲ್ಪಗಳ ತಾಲುಕೆಯನ್ನರ ವಿವರ (ಇಸಂಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೇರೆಗೆ)

ಕರ್ಮಕಾರಿ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ - ಭಾಗ		೧೦೦-೧೦೦		೧೦೦ಕ್ಕೆ ಒಳಿಂದ		೧೦೦ಂತಹ ಮೇಲ್ಮೈ	
	ಸ್ವಲ್ಪ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಯಾವುದು ಉದ್ದೇಶ ಸಂಪರ್ಕ ಉದ್ದೇಶ	ಯಾವುದು ಡೆಸ್ಟಿನೇ ಷನ್ ಸಂಪರ್ಕ ಉದ್ದೇಶ	ಯಾವುದು	ಯಾವುದು	ಯಾವುದು	ಯಾವುದು
ತಾಲುಕು ಸಂಖ್ಯೆಗಳು	೧೦	೨	೧	೧	೧	೧	೧	೧
ಪ್ರಾಂತೀಯ ಚಾರ್ಗ್‌ಎಂಬ್	೯	೫	೨	೧೨	೧೦	೨	೧೨	೧೨
ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಷ	೯	೮	೪	೮	೮	೮	೮	೮
೧೨೦೩	೫	೩	೨	೧೦	೧೦	೨	೧೦	೧೦
ಜನಸಂಖ್ಯೆ	೧೦	೨	೨	೧೦	೨	೨	೧೦	೧೦
ಮುದ್ದೆ ಬಿಹಾರ್	೫	೧೫	೨	೧೦	೨೨	೨೨	೧೦	೧೦
ಹಂಡಿ	೫	೨	೨	೧೦	೨೬	೧೦	೨೦	೧೦
ಚಾರ್ಗ್‌ಎಂಬ್	೫	೯	೨	೧೭	೧೮	೨	೧೮	೧೮
ಬಹಾದುರ್	೧೫	೨	೨	೨೫	೨೦	೨	೨೫	೨೫
ಬೈಧಾ	೫	೨	೨	೧೨	೧೨	೨	೧೨	೧೨
ಹುಸ್ತಾಂತರ	೨೨	೧೦	೧೦	೫೨	೫೬	೧೦	೫೬	೫೬
ಮೊದಲೋಕ	೫	೨	೨	೧೫	೨೦	೨	೧೫	೧೫
ಉತ್ತಮ ವೆತ್ತೆ	೮೦	೬೭	೧೨	೧೦೨	೧೦೨	೧೨	೧೦೨	೧೦೨

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಳಿ ರವರಿಗೆ ದ್ವಿಪಥ (೨.೫ ಮೀ.) ಮಾರ್ಗಗಳಾವುದು ಇರದೇ ಎಲ್ಲವೂ ಏಕಪಥ (೧.೭೫ ಮೀ.) ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿನ್ನೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ರಸ್ತೆ (೫.೫.ಮೀ.) ಗಳಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨ ರಲ್ಲಿ ನಿಧಿಡೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೨

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲ ಮೂರು ವರ್ಗದ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಗಳಾನುವಾರು ವಿವರ ಇ.ಎಲರ ಹೇಳಿಗೆ.

ರಸ್ತೆಗಳು	ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದ ರಸ್ತೆಗಳು			
	ಒಟ್ಟು ರಸ್ತೆ	ಏಕಪಥ ಮಾರ್ಗ	ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಪಥ ಮಾರ್ಗ	ದ್ವಿಪಥ ಮಾರ್ಗ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ	೧೮೯	--	----	೧೮೯
ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ	೪೨೦	೨೪೩	೬೨	೧೫
ಮುಖ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು	೨,೧೫೮	೨,೧೨೪	೭೮	೬
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	೨,೨೧೨	೨,೨೧೪	೮೦	೨೦೮

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಇಲಾಳರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿತು. ಆಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳ ಉಸ್ತುವಾಲಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಆದರಂತೆ ವಿಜಾಪುರ ಹಾಗೂ ಬಾಗಲಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸೇರಿದ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿವರ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೫

ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ವಾಟ್‌ಪ್ರೈಯಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಸ್ತೆಗಳು (ಇ.ಎ.೬೮)

ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ	ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು	ಹೆಚ್ಚಿನ ರಸ್ತೆಗಳು	ಒಟ್ಟು	ಮೊತ್ತಮಯಿತ್ತಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳು	ಮೊತ್ತದಿಕ್ಕತ
ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗ	೫೫	೧,೪೯೨	೧,೪೯೨	೧,೨೦೧	೨೯೬
ಬಾಗಲಕೋಟಿ ವಿಭಾಗ	೫೦	೧೧೩	೧೧೩	೧೧೧	೫೨
ಒಟ್ಟು	೯೫	೨,೧೨೪	೨,೧೨೪	೨,೨೧೨	೨೭೮

ಪೂಲು-ಸೇತುವೆಗಳು: ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಪಾಲು ರಸ್ತೆಗಳು ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರದೆ ಚೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪೂಲುಗಳು ಇದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡ ಪೂಲು ಹಾಗೂ ಸೇತುವೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅತೀ ಮಳೆಯಾದಾಗ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಜಮಿಂದಿ ರಸ್ತೆಯೊಂದೇ ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು,

ಉಳಿದೆಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಕಾರಣಗಳಂದಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವ ಸರ್ವಾಯುತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಗತ್ಯವನ್ನಿಸಿತು. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಸರ್ವಾಯುತು ಸಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದ ನದಿ-ಕೊಳ್ಳುಗಳಿಗೆ ಪೂಲು-ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಅನಿವಾರ್ಯವನ್ನಿಸಿತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಳಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿ-ಗದಗ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ರಚನೆಯ ಸಂಭರದಲ್ಲಿ ಭೀಮಾ, ಕೃಷ್ಣಾ, ಡೋಣಿ ಹಾಗೂ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾಣಗೊಂಡ ರೈಲ್‌ಸಂಚಾರ ಆರಂಭಗೊಂಡರೂ ಈ ಸೇತುವೆಗಳು ರೈಲು ಸಂಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಚಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಳಳಿ-ಅರ್ಜರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಹೊತ್ತಿ-ಕೊಲ್ಲಾರ ಬಳಿ ೨.೫೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಸುಮಾರು ಇಗ್ನ ಮೀಟರ್‌ರೂಪದ ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡಿತ್ತು. ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ರಾಮಥಾಳ ಬಳಿ ೯.೩೦೦ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉ.೧೧ ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಗೋವನಕೊಷ್ಟದ ಬಳಿ ೨.೨೦೦ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉ ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಫುಟಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಅನಗ್ರಹಾಡಿ ಬಳಿ ೧.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಸುಮಾರು ೪೦ ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಪಡವಸಲಗಿ ಬಳಿ ಸುಮಾರು ೧೦.೫೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಚೋರಿನಾಲಾಕ್ಷೆ ಸುಮಾರು ೨.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಚಡತಣಿ ಬಳಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಡೋಣಿ ನದಿಗೆ ಸಾರವಾಡರ ಬಳಿ ೨.೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಫುಟಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಜಮಿಖಂಡಿ ಬಳಿ ೨.೪೪ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಡೋಣಿ ನದಿಗೆ ಹೊನಗನಹಳ್ಳಿ ಬಳಿ ಹದಿನ್ಯಂದು ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಅದೇ ವರ್ಷ ರಂಗಸಮುದ್ರ ಹಳ್ಳಕ್ಕಿಂತಿಂದಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ರಕ್ಕಸಿ ಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಡೋಣಿ ನದಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಕಸಿಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾತಿಹಾಳಿಗಳ ಬಳಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಸೇತುವೆಗಳು; ಶಿರಡೋಣೆ-ಲಿಂಗಸುಗೂರು ರಸ್ತೆ ಮೇಲೆ ಸಾಲವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಜಾಯವಾಡಿ ಬಳಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಸೇತುವೆಗಳು; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲಿನ ಬಳಿ ೨.೫೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಉದ್ದೇಶ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಪುರ ನಾಲ್ಕಾ, ತಂಬಾಕ್ಕಳುಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚಗಳ್ಲಾಗಿ ಹಾಗೂ ತುಂಬ ಬಳಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಸೇತುವೆ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಸುಂಕಾಪುರ ನಾಲಾಕ್ಷೆ ಸುಂಕಾಪುರ ಬಳಿ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಡೋಣಿ ನಾಲ್ಕಾ, ಡೋಣಿ ನದಿ ಹಾಗೂ ತಾಂಬಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೊರವಿ, ಹೊನ್ನವಾಡ ಹಾಗೂ ತಂಬಗಳ ಬಳಿ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಖಿಜ್ಜಿಡೋಣಿ ನಾಲ್ಕಾ, ಯಂಕಂಚಿ ನಾಲ್ಕಾ ಹಾಗೂ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಖಿಜ್ಜಿಡೋಣಿ, ಯಂಕಂಚಿ ಹಾಗೂ ಕಮತಗಿ ಬಳಿ; ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಕಡಲೇವಾಡರ ಬಳಿ ಹಾಗೂ ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಚೋರಿನಾಲಾಕ್ಷೆ ಶಿರಡೋಣೆ ಬಳಿ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯವಿ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾರ್ಕಾರ್ಯ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ರಂಗಸಂಪರ್ಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಒಟ್ಟು ೨೫ ಭಾರಿ ಸೇತುವೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಳಿರಲ್ಲಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುಗಳಾಗಿ ಹಾಗೂ ಒಂಟಿಗೋಡಿಗಳ ಬಳಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೮.೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹಾಗೂ ೪೪.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿವೆ. ಮುಂಕೆಣಿ ಸೇತುವೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈವರೆಗೆ ಏಕೆಕ ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಯು ಭಾಂದಕವಟೆ ಬಳಿ ಇಟಳಿ-ಉಳಿ ಪಿಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾಘವಯ್ಯಾಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದು ಸುಮಾರು ೨೨ ಮೀ. ಉದ್ದ್ವಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈವರೆಗೆ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ತಿಕೋಣಾ-ಕೋಟ್ಯಾ ಇಲ್ಲಿ (ಇಟಳಿ) ಹಾಗೂ ಬುದ್ದಿ ಕೂಡು ರಸ್ತೆ(ಇಟಳಿ) ಗಳ ಬಳಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೦.೬೫ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹಾಗೂ ೧.೬೧ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಭಾರಿ ಬೃಹತ್ತೊ ಸೇತುವೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ, ರಾಮಪುರ ಹಾಗೂ ಸಂಗಮ ಕ್ರಾಸ್‌ಗಳ ಬಳಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಡೋರೆ, ಕೃಷ್ಣಾ ಹಾಗೂ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಂದು ವಿವಿಧ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಸೇತುವೆಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಷ್ಟಕ ೨.೯ ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ: ೨.೯

ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಸೇತುವೆಗಳ ವಿವರ

ರಸ್ತೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ	ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ	ಜಿಲ್ಲೆ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ	ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರಸ್ತೆ	ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆ	ಒಟ್ಟು
ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳು						
ಅಡ್ಡನೆಲೆರಿಗಳು ಇ ವಿ.ಎ.ವರೆಗೆ	೧೪೧	೨೫೬	೧,೬೪೭	೨೫೫	೧,೬೭	೪,೦೨೦
೬ ರಿಂದ ೧೨ ಮೀ.	೫೦	೧೧೧	೨೧೮	೨೫	೫೦೮	೪೮೧
೧೨ ರಿಂದ ೧೮ ಮೀ.	೧೫	೫೯	೨೦	೧	೬೨	೨೨೦
೧೮ ರಿಂದ ೨೫ ಮೀ.	೧೫	೧೦	೨೦	೨	೧೦	೫೨
೨೫ ರಿಂದ ೩೦ ಮೀ.	೬	೨೦	೧೫	೨	೨೦	೬೦
೩೦ ರಿಂದ ೩೫ ಮೀ.	೨	೨೦	೧೫	೧	೨೦	೪೫
ಒಟ್ಟು	೨೦೯	೪೫೮	೨,೦೪೫	೨೬೯	೨,೦೨೭	೫,೪೫೬
ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಗಳು						
೧೦ ರಿಂದ ೬೦	೨	೨	೧೨	೧	೧	೨೫
೬೦ ರಿಂದ ೧೫೫ ಮೀ.	-----	೮	೨	--	೧	೧೧
೧೫೫ ರಿಂದ ೨೦೪ ಮೀ.	೧	೨	೨	--	--	೧೧
೨೦೪ ಮೀ. ಕಿಂತ ಹಚ್ಚು	೧	೨	೧	--	--	೦೫
ಒಟ್ಟು	೧	೨	೨	೧	೧	೭

ಸಂಚಾರ ಗಣತಿ ಹಾಗೂ ವಾಹನ ಸಮೀಕ್ಷೆ

ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ ಹಾಗೂ ಸರೆಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಆಧಿರಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ತಂದು ತನ್ನೂಲಕ ರಸ್ತೆ ಜಾಲವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಒಟ್ಟಾರ್ಥ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರ ಗಣತಿ ಹಾಗೂ ವಾಹನಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರತಿ ಇದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುವ ಈ ಸಂಚಾರ ಗಣತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಸಂಚಾರದ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಒತ್ತಡ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ಅಯ್ದು ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ದಿನದ (ಅಳಿಗಳ) ಸಮೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂಚಾರದ ವಾಹಿಕೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಹಿಕೆ ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಾರ್ಥಿರಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್-ಎಕ್ಸಿರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಗಣತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ; ೧೦ ಗಣತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ; ೨೨ ಗಣತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಾರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ; ೨ ಗಣತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಂಥಿ ಗಣತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿ: ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಳಂಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಕಚೇರಿಯು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಾಹನಗಳ ತಪಾಸಣೆಗಿಂದ ಮುಂಬಯಿನಿಂದ ಓವ್ವ ಇನ್‌ಪ್ರೆಕ್ಸ್‌ರ್‌ ಬಂದು ಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ಮುಂಬಯಿ ಕನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ವಾಹನಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಂಳಂರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಯೋದನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಚೆಕ್‌ಗಾವಿಯಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಆ ಕಚೇರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ವಿಚಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಸೇರಿತು. ಮುಂಬಯಿ ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಣಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಹೊರತುವಡಿಸಿ, ಉಳಿದ ವಾಹನಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲು ಸಾರಿಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಾಕರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತು. ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಕ್ಷಣಿಗೆ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಟೋಕನ್‌ ಅಥವಾ ಗುರುತಿನ ಬಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಜ್ಯದ ಏಕೆರಣದ ನಂತರ ಇಂಡಿಯಾ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡವು ಅದರಂತೆ ವಿಚಾಪುರದಲ್ಲಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಯು ಇಂಡಿಯರ ಜನಪರಿ ಒಂದರಂದು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಚೆಟುವಟಕೆ ಹೆಚ್ಚುದಾಗಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ರುಳಕಿ ಚೆಕ್‌ ಪ್ರೋಸ್‌ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇ.ಇ.ಇಂಡಿಯಾ ರಾಜ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಪ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಯನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಹಿಂದೆ ವಿಚಾಪುರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಜಮವಿಂಡಿ, ಇಂಡಿ, ಸಿಂಡಿಗಿ, ಬಾಗೇವಾಡಿ ಹಾಗೂ ವಿಚಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳು ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಬಾಗಲಕೋಟಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ, ಮುಧೋಳ, ಬಾದಾಮಿ, ಹನ್ನಗುಂದ, ಬೀಳಗಿ ಹಾಗೂ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ತಾಲೂಕುಗಳು ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ವಿಚಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ ಜಮವಿಂಡಿಯು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೂ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳವು ವಿಚಾಪುರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ರೂಪಿಸುವ ಕಾಯ್ದೆ ಹಾಗೂ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದು, ಹೊಸ ವಾಹನಗಳ ನೋಂದಣಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯವಾಗಬೇಕಾದ ವಾಹನ ತೆರಿಗಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದೇ ಮುಂತಾದವು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಗ. ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ ಱೆಜಿ (ಕೇಂದ್ರ) ಕಾಯ್ದೆ IV ಱೆಜಿ; ಅ. ಕನಾಟಕ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿನಿಯಮ ಱೆಜಿ; ಇ. ಕನಾಟಕ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ನಿಯಮ ಱೆಜಿ.

ವಾಹನ ಸಂಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಕೇಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವನ್ನು ಱೆಜಿಲರ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಈ ರಲ ಪ್ರಕಾರ ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಈಗಲೂ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳಂತೆ ಕಾಯ್ದೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆ ಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರೌಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಇದರ ಪದನಿರ್ಮತ್ತ ಕಾಯ್ದೆದ್ವರೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಅಂತರರಾಜ್ಯ ರಹದಾರಿ ಮುಂತಾದ ಪರಮಾನಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ನವೀಕರಿಸುವ ಇಲ್ಲವೇ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯ-ಸನ್ನಿಹಿತಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಲಪು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು, ಹಾಲಿ ಚಾಲ್ತಿ ಇರುವ ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ.

ಗ. ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, ಱೆಜಿಲ (ಱೆಜಿಲ ಇನೆಯ ಕೇಂದ್ರ, ಅಧಿನಿಯಮ) ಅ. ಕನಾಟಕ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಱೆಜಿಲ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿನಿಯಮ. ಇ. ಕೇಂದ್ರ, ಸರ್ಕಾರದ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ನಿಯಮ ಱೆಜಿ. ಇ. ಕನಾಟಕ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ನಿಯಮ ಱೆಜಿ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೆಳ್ಗಾವಿ ವಿಭಾಗದ ಸಾರಿಗೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್‌ರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕ ಸಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಾಹಕರುಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಕತಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇಗೆಡಯಾದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ವಾಹನ ಚಾಲಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನಾಂಕ ಇಂ.ಎ.ಎ ಆಂತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦,೨೦೪ ಚಾಲಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ೩೩,೧೧೨ ನಿರ್ವಾಹಕರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೧೦ ನೊಂದಿ.

ದ್ವಿತೀಯ ವಾಹನಗಳ ಹಾಗೂ ಕಾರುಗಳ ಚಾಲಕರಿಗೆ ಘ್ರಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಾಡ್‌ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಱೆಜಿ-ಆರ್‌ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಹದಿನ್ಯೇ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸಿ ನೀಡಲ್ಪಡುವ ಈ ವಾಹನ ಚಾಲನ ಪ್ರವಾಸಿ ದಾಖಿಲೆಗಳು ಬೇಗೆ ಹಾಳಾಗದೆ ಬಹಕ್ ಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವಂತಹ ಘ್ರಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಾಡ್‌ಗಳ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಿರಿದಿದ್ದು, ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಘ್ರಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕಾಡ್‌ಗಳ ವಿವರ ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೧೧ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೮೦

ಚಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಾಹಕರುಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳ ವಿವರಗಳು

ವರ್ಷ	೧೯೬೦	೧೯೬೧	೧೯೬೨	೧೯೬೩	೧೯೬೪	೧೯೬೫	೧೯೬೬	೧೯೬೭	೧೯೬೮	೧೯೬೯	೧೯೭೦
ಬಾಲ್ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಲಕರ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳು	೨,೦೨೨	೪,೫೧೦	೬,೫೬೨	೧೦,೬೧೫	೧೫,೨೫೪	೨೧,೬೦೦	೨೨,೫೧೪	೪೭,೬೦೨	೫೫,೬೨೨	೬೫,೬೨೨	೬೦,೬೦೭
ಬಾಲ್ಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರ್ವಾಹಕರ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳು	--	---	೧,೨೫೦	೪,೫೬೬	೮,೫೦೨	೧೦,೫೪೮	೨೨,೫೬೯	೨೦,೬೫೨	೨೧,೬೨೧	೨೨,೬೧೨	೨೧,೬೧೨

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೮೧

ಚಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಬೀರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ವಿವಿಧ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಸ್ತೀಕಾಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಡಗಳ ವಿವರ

ವರ್ಷ	ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಬೀರ ವಿಭಾಗ	ನೀಲ ಪ್ರಾಸ್ತೀಕಾ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಡ	ಒಂದ ಆದಾಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ	ಹಿಂತಿ ಪ್ರಾಸ್ತೀಕಾ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಡ್	ಒಂದ ಆದಾಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ	ಕೆಂಪು ಪ್ರಾಸ್ತೀಕಾ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಡ	ಒಂದ ಆದಾಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ
೧೯೬೧	ವಿಜಾಪುರ	೫೯೦	೫,೮೫೦	೬೫	೬೨೫	೨೦೬	೨,೦೬೦
	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೪೫೧	೬,೬೮೫	೨೨	೫೪೦	೧೯೮	೨,೬೨೦
೧೯೬೨	ವಿಜಾಪುರ	೧೦೧	೬,೧೬೫	೫೧	೬೨೫	೪೦೮	೨,೧೨೦
	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೫೨೨	೮,೬೫	೫೨	೨೫೦	೧೮೭	೨,೨೨೦
೧೯೬೩	ವಿಜಾಪುರ	೫೨೬	೮,೬೫	೬೫	೬೨೫	೨೫೨	೨,೨೫೦
	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೫೬೧	೮೮೬೫	೫೧	೨೨೫	೨೨೬	೨,೫೬೫

ಅಪ್ರಾತ್ಮಕಗಳು: ಚಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ರಸ್ತೆ ಅಪ್ರಾತ್ಮಕಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಅಪ್ರಾತ್ಮಕಗಳು ಅಧಿಕಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಮರಣಾಂತರ ಅಪ್ರಾತ್ಮಕಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಜೊತೆಗೆ ಮರಣಾಂತರವಲ್ಲದ ಅಪ್ರಾತ್ಮಕಗಳೂ ಗಳಾಗಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಗೊಂಡಿವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೮೨: ಚಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಅಪ್ರಾತ್ಮಕಗಳ ವಿವರ

ವರ್ಷ	ಮರಣಾಂತರ	ಮರಣಾಂತರವಲ್ಲದ	ಒಟ್ಟು
೧೯೬೧	೧೦೮	೫೬೪	೬೭೨
೧೯೬೨	೧೬೦	೬೨೭	೮೨೭
೧೯೬೩	೧೮೮	೬೮೧	೮೮೯

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಲಕರ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ವಾಪನೆಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಪನೆಗೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಬಾಲಕರ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಾಸಾದವರ ವಿವರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೧೯
ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು, ಕಾಣಾದವರು

ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	೧೯೯೯	೧೯೯೭	೧೯೯೫
ಶ್ರೀ ಮಹಿಂದ್ರ ದ್ರೇವಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್, ವಿಜಾಪುರ	೨೭	೫೫	೫೫
ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಗಳೇಶ ದ್ರೇವಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್, ವಿಜಾಪುರ	೨೬	೨೭	೨೫
ಶ್ರೀ ಬಾಗಲ ದ್ರೇವಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್, ವಿಜಾಪುರ	- -	೧೦	೭೮
ಶ್ರೀ ದೇಗಿನಾಥ ಮೋಟಾರ್ ದ್ರೇವಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್, ವಿಜಾಪುರ *	- -		-- -
ಒಟ್ಟು	೧೫೧	೧೦೯	೧೨೮

ಈ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಿನ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಉಳಿ ಮೋಟಾರು ವಾಹನ, ಅಥವಾ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಬಾಲಕರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ ಇದ್ದು, ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ರಿಂದಿಚೆಗೆ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಮೋಟಾರಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೪ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಪರ್ವದಿಂದ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಅಂಶ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮೋಟಾರು ಸ್ಕೆಲ್ಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣಿತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಏರಿಯವುದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಿಂದಿಚೆಗೆ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಹಾಗೂ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೫ ರಲ್ಲಿ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಾಹನಗಳ ತಾಲುಕುವಾರು ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ಪರ್ವದಿಂದ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದೋತ್ವರಿಸಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಇಂದು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದು, ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕ್ರಾಬ್ ಮೆಟಾಡಾರ್ ವಾಹನಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಉದ್ದಮಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ವಿಜಾಪುರ ಬಾಗಲಕೋಟೆಗಳಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಚೋ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ಟಾಂಗಾ ಹಾಗೂ ಸ್ಕೆಲ್ಲು ರಿಫ್ಲಾಗಳು ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸ್ವತ್ವಾಹ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಂತರ್ಯಾಗಿರುವ ಮೈಲ್ಕೆಡ್ಯಾಮ ಮಾಹಿಸುಳಿ ಏವರೆ . ೧೯೬೦-೧೯೬೧ ರಿಂದ

ಕ್ರೊಷ್ಟ್: ೨.೭೭

ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಪಕರು ವಾಹನಗಳ ಹೆಸರು	೧೯೬೦	೧೯೬೧	೧೯೬೨	೧೯೬೩	೧೯೬೪	೧೯೬೫	೧೯೬೬	೧೯೬೭	೧೯೬೮
ಮೌಲ್ಯಾಯಾರು ಸ್ಕೆಲ್ಲ್	೮೩	೨೬೮	೫೮೨	೨೫೨	೨೧೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨
ಮೌಲ್ಯಾಯಾರು ಕಾರ್ಯ	೨೦೨	೫೨೫	೫೫೦	೬೪೭	೬೫೪	೭೦೨	೭೦೨	೭೨೦	೭೦೨
ಜೆಂಜು	--	೧೩	--	೨೦೫	--	೨೬೧	೨೬೨	೭೨೦	೭೨೦
ಆರ್ಥೋ ಡಿಎಂ	--	--	--	೫೬೫	೨೦	೨೦೫	೨೨೭	೨೨೭	೨೨೭
ಸಾರ್ವಿಕ ಪ್ರಯಾಗಿ ಬಸ್ಸು (ಉಮ್ಮೊನ್ನಿಸು)	೫	೧೪	೨೬	೭೪	೫೮	೧೨೫	೧೨೫	೧೨೫	೧೨೫
ಮೌಲ್ಯಾಯಾರು ಕ್ಲೂಬ್	೧೪	೧೩	೧೦	೫೮	೫೬	೨೬೨	೨೨೭	--	--
ರಾಜ್ಯ ರಂಗ್ ಕಾರಣ ಬಸ್ಸು	೧೮೮	೨೦೫	೨೫೬	೬೫೬	೬೦೬	೬೦೮	೬೦೮	೬೦೮	೬೦೮
ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸು	--	೧೦೫	--	--	--	೧೦	೧೨	--	--
ಖಾಸಗಿ ವಾಹನ	--	೫	--	--	--	೧೫೫	೧೫೫	--	--
ಸಾರ್ವಿಕನಿಡಿ ವಾಹನ	೫೧೦	೫೫೫	೫೨೦	೧೦೨೦	೧೨೫	೧೦೨೨	೨೧೦೨	೨೧೦೨	೨೧೦೨
ಹ್ಯಾಕ್ಸ್ರೋ	--	೪೫	--	--	--	೨೫೮	೨೫೮	--	೨೫೮
ಹೈಲರ್	--	೨೦	--	--	--	೧೫೫	೧೫೫	--	೧೫೫
ಕಾರ್ಬೂಲ್ ಕಾರ್ಬೂಲ್	--	೧೪	--	--	--	೧೪	೧೪	೧೪	೧೪
ಇತರ ವಾಹನಗಳು ಚ್ಯಾಕ್ಟ್‌ಹೆಚ್	೬೨	೨೫ (ಇಂ.ಭಾಗ)	೫೨೫	೨೧೨೮ (೨೦.೭೦೦)	೨೧೨೮	೨೨೨	೨೨೨	೨೧೨೭	೨೧೨೭
	೮೫೨	೧,೭೫೨	೨,೧೬೯	೬,೧೬೯	೧೨೭	೫೮೨	೫೮೨	೨೨೨	೫೮೨

ಕೋಣ್ಬೈಕ್: ೨.೧೫ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರುವ ವಿವಿಧ ವಾಹನಗಳ ತಾಲೂಕುವಾರು ವಿವರ.

ತಾಲೂಕು	ಮೋಟಾರು ಸ್ಕೆಲ್ಲು	ಕಾರು	ಆಟೋರಿಭ್ರಾ	ಸರಹು ಸಾಗಾರೆಕೆ ವಾಹನ	ಇತರೆ	ಒಟ್ಟು
ಬಾಡಾಮಿ	೨,೫೬೩	೧೪೦	೧೫	೧೯೫	೧,೦೬೬	೫,೬೫೮
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೫,೮೨೬	೪೫೪	೧೪೫	೪೨೪	೨,೨೨೬	೮,೨೨೦
ಬಸವನ ಬಾಗೆವಾಡಿ	೧,೬೬೪	೧೧೬	೧೨	೧೨೨	೪೩೦	೩,೧೨೪
ವಿಜಾಪುರ	೧೮,೬೨೬	೧,೬೧೦	೬೪೧	೧,೬೧೪	೪೨,೫೦೦	
ಬೀಳಗಿ	೧,೨೬೩	೫೦	೫	೪೫	೪೨೨	೨,೨೨೨
ಹುನಗುಂದ	೨,೬೨೩	೧೪೯	೨೨	೨೨೮	೧,೧೬೫	
ಇಂಡಿ	೨,೪೪೨	೧೫೮	೨೪	೨೫೧	೮೦೨	೫,೬೮೨
ಜಮ್‌ಬಿಂಡಿ	೮,೨೨೬	೪೮೮	೧೧೬	೪೮೫	೩,೬೦೫	೧೨,೮೨೨
ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ	೨,೪೨೩	೧೫೨	೧೮	೧೨೮	೧,೦೮೨	
ಮುಧೋಳ	೫,೨೪೬	೨೧೩	೨೫	೨೨೬	೨,೪೧೧	
ಸಿಂದರ್ಗಿ	೨,೧೪೫	೧೨೦	೧೪	೧೨೬	೪೨೮	
ಒಟ್ಟು	೫೪,೬೨೬	೫,೬೬೬	೧೨೬	೫,೬೬೨	೨೨,೫೦೦	

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಚಾರ: ಈ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರು ಸಾರಿಗೆಯು ಖಾಸಗಿ ಒಡನೆದಲ್ಲಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡನೆಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮೋಟಾರ್ ಕಂಪನಿ ಹಾಗೂ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಮೋಟಾರ್ ಸ್ವೀಕರಣೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋಡೆ ಹಾಕುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದ್ವಿಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಯಿತು. ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಸಾಧಿಸಲು, ಬಂದ ಲಾಭದಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಸಾರಿಗೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯೊಂದರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಕಾರ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಮುಂದೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ (ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್) ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಸನಬ್ದಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು, ತ್ವರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಸಾಧಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಗಾ ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ರ್ಯಾಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಇಲಾಖೆ, ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಕು ಯೋಜನೆಯು ಅ.ಇ.ಇರಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಒಂಭತ್ತು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತು ಮೋಟಾರುಗಳನ್ನು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಒಟ್ಟು ೨,೨೨೦ ಕೆ.ಮೀ. ನಷ್ಟು ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರ್ಥ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೮೯ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳಿದ್ದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಗಂಜಿಗರ ವೇಳೆಗೆ ಇದು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ಗಂಜಿ-ಇಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ರೋವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಗಂಜಿ-ಇಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಮವಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ರೋಗಳನ್ನು, ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಯ ಕಾರ್ಯಗಾರವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೇಜನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ಗಂಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೆ ಬಿಹಾಳದ ಗ್ರಾಮೇಜ್ ಕೂಡ ಪೂರ್ವಗೊಂಡಿತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಆರಂಭ ಪರ್ಫರ್ಮೆಂಟಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೪.೬೯ ಕೆ.ಮೀ. ಗಳಷ್ಟು ಮಾರ್ಗಸೇವೆ ನೀಡಿ ಒಟ್ಟು ೧೯,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಾರ್ಡ್‌ಕೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಗಳಿಸಿತು. ಗಂಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ ಸಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೯೬ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಲಭಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಟ್ಟು ರೂಟ್ ಮೈಲ್‌೨೪ ಇ, ಉಗ್ರಾ ಮೈಲ್‌೨೪ ಇ, ಉಗ್ರಾಲ್ ಮೈಲ್‌೨೪ ಇ, ೧೦೦ ಕೆ.ಮೀ. ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಇಲ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳು ಹಾಗೂ ಗಳಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು. ಹಚ್ಚಿದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಾಲಭ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ೮,೮೦೦ ರಿಂದ ೧೫,೨೦೦ಕ್ಕೆ ವರಿತು.

ಅಕ್ಷರ್ವೈಬರ್ ತಿಂಗಳ ಗಂಜಿಗಳಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಂಡಲವು ಸರಕು ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಆದರಿಂತೆ ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಳಿಗಳಿಂದ ಇಲ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಶಾತ್ಮಕ ಕಾಳು-ಕಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಹೊಣೆ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಅಪ್ರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿಶೇಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ವಿಜಾಪುರ ಡಿಪ್ರೋ-೧, ಬಾಗಲಕೋಟೆ-೨, ಜಮವಿಂಡಿ-೨, ಮುದ್ದೆ ಬಿಹಾಳ ಗ್ರಾಮೇಜ್-೧, ಗುಳೇದಗ್ನಿದ್ದು-೧, ೨೦ಡಿ-೧. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಗಂಜಿಗಳ ವೇಳೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ವಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಜಮವಿಂಡಿ, ಮುದ್ದೆ ಬಿಹಾಳ, ಗುಳೇದಗ್ನಿದ್ದು, ಸಿಂದರಿ, ೨೦ಡಿ, ಬಾಗೆವಾಡಿ, ತಾಲಕೋಟೆ, ಮುಧೊಳೆ, ಇಳಕಲ್ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಘಲಹಾರ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ವಿಕೆಕರಣದ ನಂತರ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗಂಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪರಿ ಒಂದರಂದು ಮೈಲ್‌೨೦೦ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಗಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಲ್‌೨೦೦ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಆಗ ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿಭಾಗಿಯ ಕಚೇರಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾರಿದ್ದು, ಆವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಯ ಸಂಚಾರಾಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ವಿಭಾಗಿಯ ಮೇಕಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿತಿದ್ದರು.

ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ವೇಳೆಗೆ ಇಂಗಿ ಮಾರ್ಗಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಗಳಿಗೆ ಡೆಮ್ಪೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ೨೧,೨೧೬ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು, ರೂ. ೧೯,೧೨,೬೫೧ ಗಳಷ್ಟು ಮಾಸಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಬಂದಿತ್ತು. ಗಂಡಿ-ಇಂಗಳ ವೇಳೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಜಮವಿಂಡಿ, ಮುದ್ದೆ ಬಿಹಾಳ ಹಾಗೂ ಬಾದಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ರೋಗಳಿಂದ್ದು, ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಯ ಕಾರ್ಯಗಾರಕೆಲಸ

ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ೧೯೬೫ರ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ನೇರೆಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜರ್ತೆ, ಸೊಲಾಪುರ, ಮೀರಜ್, ಸಾಂಗ್ರಿ ಹಾಗೂ ಪಂಡರಪುರಗಳಿಗೆ ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಗಾಗಿ, ಗುಲಬಗಾರ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ರಾಯಚೋರು, ಶೈದಭಾಳ, ಬೈಲಹೊಂಗಲ್, ಗದಗ್, ರೋಣ, ಗಜೀಂದ್ರಗಡ, ಸೌಂದತ್ತಿ, ಚಿಕ್ಕೊಡಿ ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಸುರಪುರಗಳಿಗೆ ಅಂತರ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲಿಂದಿಚೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಕ.ರ.ಆರ್.ಸಾ. ಮಂಡಳಿಯು ರೇಣುರಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲೂ ವಿಭಾಗಿಯ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಬದು ದಿಪ್ಪೋಗಳಿದ್ದು, ಇಳಿಗ ಪೆಡ್‌ಲೂಲ್ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸೇವೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಡಿಪ್ಪೋಗಳಿದ್ದು, ೩೦ ಪೆಡ್‌ಲೂಲ್ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸೇವೆ ಲಭ್ಯವಿತ್ತು. ೧೯೬೮ರ ವೇಳೆಗೆ ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆರು ಡಿಪ್ಪೋಗಳು (ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಎರಡು, ಜಮ್‌ವಿಂಡಿ, ೩೦ಡಿ, ಸಿಂದಿಗ ಹಾಗೂ ಮುಧೋಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು) ಹಾಗೂ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬದು ದಿಪ್ಪೋಗಳು (ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬಾದಾಮಿ, ಹುನಗುಂದ ಇಳಕಲ್‌ಹಾಗೂ ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು). ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೊಂದು ಡಿಪ್ಪೋಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧,೧೦೯ ಬಸ್ಸುಗಳಿದ್ದವು. ಇಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ತಾಲುಕು ಕೇಂದ್ರಗಳು, ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳೊಂದಿಗೆ, ಹಾಗೂ ನೇರಹೋರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಪಣ್ಣಣಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಘೋಟಕವಾಗಿರುವ ವಿಜಾಪುರ ಘೋಟಕದ ಕಳೆದ ಬದು ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧. ವಿಜಾಪುರ ಘೋಟಕದ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿವರ.

ವರ್ಷ	ಒಟ್ಟು ಮಾರ್ಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಮಾರ್ಗಗಳ ಕ.ಮೀ.	ಅನುಷ್ಠಾತಕ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳು	ದಿನದ ಆದಾಯ	ಅಪ್ರಾತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
೧೯೬೬-೬೭	೨೨೨	೨೨,೨೫೯	೧೪೨	೧೫೬	೨,೫೫,೫೫೯	೫೪
೧೯೬೭-೬೮	೨೫೫	೨೨,೬೫೨	೧೪೦	೧೫೧	೨,೬೨,೪೫೨	೪೨
೧೯೬೮-೬೯	೨೨೨	೨೨,೫೫೨	೧೪೪	೧೫೫	೨,೬೨,೫೫೦	೫೮
೧೯೬೯-೭೦	೨೨೦	೨೨,೨೨೦	೧೪೦	೧೫೪	೨,೬೨,೦೨೨	೫೨
೧೯೭೦-೭೧	೨೨೨	೨೨,೮೮೬	೧೪೨	೧೫೬	೨,೬೦,೮೮೬	೫೫

ಆಧಾರ: ವಾಯವ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಾಪುರ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಾಪುರ ನಗರಸಭೆ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ೧೯೬೫ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೨೨ ಪೆಡ್‌ಲೂಲ್ ರೂಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೪,೨೨೯ ಪೆಡ್‌ಲೂಲ್ ಕ.ಮೀ.ಗಳ ದ್ವೇನಂದಿನ ಸೇವೆ ಲಭ್ಯವಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲೂ ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಕದ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಚಾಪುರ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಾಯವ್ಯ ಕನ್ನಡಿಕ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರ.ಎ.ಎ ರಂದು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯ ಹುಬ್ಬಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ವಿಚಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಈಗ ವಾಯವ್ಯ ಕನ್ನಡಿಕ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರೈಲು ಸಾರಿಗೆ

ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ರೋಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೂರು ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವ್ ದೇಕ್ಕನ್ ಅಥವಾ ಹೊಟಗಿ-ಗದಗ ಮೀಟರ್ ಗೇಜ್ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪ್ರಭಾವ ಗಣನೀಯವಾಗಿದೆ. ಈ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಯಾಗಿ ಗಳಿಗೆ ಏಕೆಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತಾದರೂ ಅನಿವಾಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ತಟಸ್ಥವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರ ಗಳಿಗೆ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪುನರಾರಂಭಿಸಿ, ಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷೋಬ್ರಾ ಒಂದರಂದು ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸದರನ್ ಮರಾಠ ರೈಲ್ವೆ ಕಂಪನಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರವು ಗಳಿಗೆ ಆರಂಭಗೊಳಿಸುವದರೊಂದಿಗೆ ಆವರಿಗೆ ಸೊಲಾಫ್ರೆ-ಹುಬ್ಬಳಿ ಭೂಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಮಿಗಿಲಾಗಿ ವಿಚಾಪುರವು, ಸೊಲಾಫ್ರೆ, ಮುಂಬಯಿಗಳೊಡನೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು ಇದು ಸರ್ವವಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಹತ್ತಿ ಸಾಗಣಕೆಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅಂತ ಕೆ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಸಾಗುವ ಈ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ಹೊಟಿಗಿ ಜಂಕ್ಷನ್‌ನಿಂದ ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ಇಂತ ಕೆ.ಮೀ. ಸಾರಿ ಆಕ್ತಲಕೋಣೆ ಭಾಗದಿಂದ ಭೀಮಾ ನದಿಯ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾದು ಪಡನೂರು ಸೀಮೆಯ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ, ನೈಟಿಕ್‌ಕ್ವಾಂಟೆ ಸಾಗುವ ಈ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಲಚ್ಚಾ, ಇಂಡಿರೋಣ, ನಿಂಬಾಳ, ಮಿಂಚಿನಾಳ, ವಿಚಾಪುರ, ಜುಮ್ಮಾಳ, ಮುಳವಾಡ, ತೆಲಗಿ, ಆಲಮಟ್ಟಿ, ಬಾಗಲಕೋಣೆ, ಕಟಗೇರಿ, ಬಾದಾಮಿ, ಲಬಿಮಾಪುರ ಹಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಇಂದ್ರಾಂಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿ, ಹೊಳೆ ಆಲೂರು ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಭೀಮಾ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಈ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಸೇತುವೆಗಳು ಸಾರಕ್ಕೂ ಇದ್ದು ಭೀಮಾ, ಡೋಣಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ಹಾಗೂ ಮಲಪ್ರಭಾಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ನಾಲ್ಕು ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ವಿವರ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೧೨ ರೈಲ್ವೆ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ ವೆಚ್ಚೆ

ರೈಲು ಮಾರ್ಗ	ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ವೆಚ್ಚೆ	ಹೊಟಿಗಿ ಜಂಕ್ಷನ್‌ನಿಂದ ಸೇತುವೆಗೆ ಇರುವ ಅಂತರ ಕೆ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ	ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವ ವೆಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಹೊಟಗಿ-ಗದಗ	ಭೀಮಾ	೨೨	೫,೦೨,೦೦೦
	ಡೋಣಿ	೧೧೫	೨,೬೫,೦೦೦
	ಕೃಷ್ಣಾ	೧೫೨	೨,೬೦,೦೦೦
	ಮಲಪ್ರಭಾ	೨೧೪	೨,೬೬,೦೦೦

ಸುಮಾರು ೭೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ರೂಲು ಮಾರ್ಗಕ್ಕುದೆ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚು ರೂ.೧,೭೫,೪೨,೨೩೦ ಗಳಿಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರಂತೆ ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಮೀ.ಗೆ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚು ರೂ. ೪೫,೬೨೨ ಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು ೨೦೮ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವೆಚ್ಚುವಾಗಿದೆಯೊಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಸುವ ಪ್ರಾರ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸದರನ್ ಮರಾಠ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಪ್ರೋಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರಂತೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಶೇ. ೫೮ ರಿಂದ ವಾಟಿಕ ಲಾಭವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಡಿಮೆ ಬಿಧ್ಯು ಭಾಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಭರಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಗಿ-ಗದಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸರಕು ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತೇಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಗೆ ಇರ್ಬಿಗಿರವರಿಗೆ ವಾಟಿಕ ಲಾಭ ಶೇ. ೫೮ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಕಂಪನಿಗೆ ಲಭ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೇಂದು ವೆಂಕಟಿ ರಂಗೋ ಕಟ್ಟಿದಾವಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಇಂಂಟರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಅಂಡ್ ಸದರನ್ ಮರಾಠ ರೈಲ್ವೇ ಕಂಪನಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಿಂತೆ ಇಂಖಳರ ಏಟಿಲ್ ಒಂದರಂದು, ಎಂ ಅಂಡ್‌ಎಸ್.ಎಂ. ರೈಲು ಜಾಲವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವವರಿಗೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೇಯು ವಲಯಗಳ ಪುನರ್ಜೀವನಿಗೆ ಇರ್ಬಿಗಿರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದಾಗ ಹೂಡಿಗಿ-ಗದಗ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ದಕ್ಷಿಣ ರೈಲ್ವೇಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಇಂಖಳರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಮಧ್ಯ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಅದರ ವಿಭಾಗಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಹುಬ್ಬಿಜಿಯಾದಾಗ, ಗದಗ-ಹೂಡಿಗಿ ಮಾರ್ಗವೂ ದಕ್ಷಿಣ-ಮಧ್ಯ ರೈಲ್ವೇಗೆ ಸೇರಿತು. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಖಳರ ನವೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಯು ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಮುಂದೆ ಇಂಖಳರ ವೇಳಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಗೆ ವರದು ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದೇಶ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ, ವಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬಾಗೆವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಉಳಿದ ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮುಧೋಳ, ಜಮ್‌ವಿಂಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮೀರಜ್‌ಬಾಗಲಕೋಟೆಗಳ ನಡುವೆ ರೈಲು ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿತ್ತೇಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಖಳರ ವೇಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ೨೯ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ತಾಲೂಕುವಾರು ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಷ್ಟ್‌ಕೆ.೧೮ ನೋಡಿ.

ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಪರಿವರ್ತನೆ: ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್‌ಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೂನಿಂಗೇಜ್ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳನುಸಾರವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಪರಿವರ್ತನಾ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ವಿಜಾಪುರ ನಡುವೊ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದ ಪರಿವರ್ತನಾ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇಂಖಳರ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆದರಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಂದ ವಿಜಾಪುರ-ಜಕ್ಕನೂರುವರೆಗಿನ ಇಂ.೪೫ ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ಮೀಟರ್‌ಗೇಜಿನಿಂದ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಪಡನೂರು-ವಿಜಾಪುರ ನಡುವೊ ೬.೬ ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಪರಿವರ್ತನಾ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಗೊಂಡಿದೆ.

କେବଳକୁଣ୍ଡଳ ମହାଦେଵ ପରିଶୋଭାରେ ଅନ୍ତରେ ଜଳିଯାଉ ଦେଲା ମୁଖୀ କାଗଜ ଦେଲା ନିର୍ମାଣରେ କାଲରେକ୍ଷନରେ ଦେଇଥିଲା

ಅರ್ಥಾರ್: ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಡಿ ರೋಲ್ ಎಭಾಗಿಯ ಕಚ್ಚೆಗಳು, ಕೆಂಪು ದೀಪ.

* ಇರ್ಕಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮೇ ಮೇ ಹೇಳಿದೆ - ವಿಜಯಪುರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ೧೨.೫೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ಬಂದಂತೆ ನೀಡಿದ್ದ್ಯಾ ಶಿಶಿಧಿ ೧೭೦.೯೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರು ಮಾತ್ರದ ಬ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ಪರಿಷರವನ್ನು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದ್ದು.

ಜಲಸಾರಿಗೆ: ಕೃಷ್ಣ, ಮತ್ತು ದರ ಉಪನಿಧಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಪಂಚ ನದಿಗಳ ನಾಡೆಂಬ ಹೆಗ್ಗೆಳಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿಯವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂದಿನಿಂದೆಲೂ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ಕಡೆವು, ಹರಿಗೋಲು ಹಾಗೂ ದೋಣಿಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ್ದು ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ಒಟ್ಟು ರಲ್ಲಿ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಇಂದ್ರಿಯ ದೋಣಿಗಳಿಂದ್ದುವು. ಭೀಮಾ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲು ಧೂಳಿಯೇಡ, ಪಡನೂರು, ಉಮ್ಮಾಣಿ, ಮರಗೊರು ಹಾಗೂ ದೇವಣಾಗಾಂವ್ಯಾಗಳ ಬಳಿ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಒಟ್ಟು, ಬದು ನಾವೆಗಳಿಂದ್ದುವು. ಕೃಷ್ಣ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲು ಕೊತ್ತಿ ಬಳಿ ಎರಡು ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಕೊಲ್ಲಾರ, ನಾಯನೇಗಿಲು, ಗುಲಬಾಳ, ಸುತುಗುಂಡೊರು, ಮುಂಡಗನೂರು, ರೋಳಿ, ಬೂದಿಹಾಳ, ಇಸ್ಕುಂಪುರ, ಮರೋಳಿ, ಧನ್ನೊರು, ಚಿಮ್ಮುಲಗಿ, ಬಳ್ಳಾತಿ, ನಿಂಗಡಹಳ್ಳಿ, ತಂಗಡಿಗಿ, ರಕ್ಷಸಿಗಿ, ಬೂದಿಹಾಳ, ಸುಲ್ಲಾನಪುರ, ಮದ್ರಿ ಹಾಗೂ ಕಾಳಿಗಿ ಬಳಿ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಒಟ್ಟು ಇಂದ್ರಿಯಿಂದ್ದುವು. ಘೂಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲು ಅನಗ್ವಾಡಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಮುಗ್ಲಹಳ್ಳಿ, ಕಲಾದಿಗಿ ಹಾಗೂ ಕುಂದರಗಿಗಳ ಬಳಿ ತಲಾ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಒಟ್ಟು, ಬದು ದೋಣಿಗಳಿಂದ್ದುವು. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ, ರಾಮಥಾಳ, ಕಮತಗಿ, ಚಿಕ್ಕಮರಗಿ, ಗಂಜಿಹಾಳ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ, ಬೆನ್ನೊರು, ಸುಳ್ಳ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ಲಾಯದಗುಂಡಿ, ಚೋಳಚಗುಂಡ್ಡು ಹಾಗೂ ಗೋವನಕೊಪ್ಪಗಳ ಬಳಿ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಒಟ್ಟು, ಇಂದ್ರಿಯಿಂದ್ದುವು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಂದ್ರಿಯಿಂದ್ದು ಹಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದಾಗಿದ್ದು, ಅನಗ್ವಾಡಿ, ಧೂಳಿಯೇಡ, ಗೋವನಕೊಪ್ಪೆ, ಕೊಲ್ಲಾರ, ಮರಗೊರು, ದೇವಣಾಗಾಂವ್ಯಾ, ಪಡನೂರು ಹಾಗೂ ಉಮ್ಮಾಣಿಗಳ ಬಳಿ ಇರುವ ಹರಿಗೋಲುಗಳು ಮರದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಇಂದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿಸದಾಗಿದ್ದುವು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಂಟು ಮರದ ಹರಿಗೋಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಾರ, ಅನಗ್ವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಗೋವನಕೊಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹರಿಗೋಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬಡಗಿಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇಲಾಖೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಧೂಳಿಯೇಡ, ಮರಗೊರು, ಪಡನೂರು, ದೇವಣಾಗಾಂವ್ಯಾ ಹಾಗೂ ಉಮ್ಮಾಣಿಗಳ ಬಳಿ ಇರುವ ಮರದ ಹರಿಗೋಲುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಅಥಾರದ ಮೇಲೆ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೇಡಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರೇ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಳೆಗಾಲದ ನಂತರ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ಇರಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯ ಅಡಿ ಉದ್ದ್ವಿರಿಂದ ಇರಿಂದ ಗಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ನಾವೆಗೂ ಹಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಲು ಬಿವರು, ಹಾಗೂ ನಡೆಸಲು ಒಬ್ಬರಂತೆ ಒಟ್ಟು ಆಯಿ ಜನರಿಯತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಬಿಗೇರ ಅಥವಾ ಗಂಗೆಮತಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಇ-೬ ಬಾರಿ ನಾವೆಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅಂಬಿಗೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರಷ್ಯಾ ಅದಾಯವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹರಿಗೋಲು ಅಥವಾ ತೋಕ್ಕಿಗಳು ದುಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ೨೦ ಅಡಿಗಳಮ್ಮೆ ಪರಿದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎರಡೂವರೆ ಅಡಿಗಳಮ್ಮೆ ಆಳವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಒಂದೊವರೆಯಿಂದ ಎರಡೂವರೆ ಟಾಗ್ಗಾಗಳಮ್ಮೆ ಸರಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಗೇ ಸುಮಾರು ೪೦ರಿಂದ ೧೦೦ ವೆಚ್ಚೆದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸುಮಾರು ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ (೧೮೫೦) ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಾವೆಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು, ಕೆಲವರು ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಚಿತ ದೋಣಿ ಸೌಕರ್ಯ ಬದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ ನಾವೆಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಒಟ್ಟಾರ ವೇಳೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕೆಲವನ್ನು ಪಾಷಾಂಕ ಗುತ್ತಿಗೆ ಅಥಾರದ

ಮೇಲೆ ಖಾಸಗಿ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮೂಲದಿಂದ ಇಲಾರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೫೧೯೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಈ ಮೂಲದಿಂದ ಇಲಾರಲ್ಲಿ, ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆದಾಯದ ವಿವರ ಹಿಗಿತ್ತು. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨೦ ಹಾಗೂ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨೧ ನೋಡಿ.

ಏಕೆಕರಣದ ನಂತರ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಂದರುಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಕಾರಣಗಾಗಿ ಇಲಾರಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬಂದರು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಇಲಾರಲ್ಲಿ ಒಳನಾಡು ಜಲ ಸಾರಿಗೆ ವಿಭಾಗವು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ವಿಭಾಗದ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಚೇರಿಯು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅದರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಕರ ಕಚೇರಿಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇವರ ಅಧಿನಿರ್ದಲ್ಲಿ ಆರು ವೃತ್ತಿಗಳಿವೆ. ಅಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ವೃತ್ತಿದ ಕಚೇರಿಯು ಬಾಗಲಕೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಡವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಕರು ಅದರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿನಿರ್ದಲ್ಲಿರುವ ಕಡವುಗಳು ಹಾಗೂ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕಡವು ಕೇಂದ್ರಗಳ ವಿವರ ಕೆಳಕಂಡಂತಹಿದೆ. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೧೮ರಲ್ಲಿ ನೋಡಿ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೧೮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಕಡವು ಸೌಲಭ್ಯ ವಿವರ

ವರ್ಷ	ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಡವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಡವುಗಳು	ಸುತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಡವುಗಳು	ಖಾಸಗಿ ಒಡಗಿತ್ತಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯ
೧೯೮೨	೫೨	೬	೫	೫೨
೧೯೮೦	೩೪	೮	೪	೨೨
೧೯೭೭	೩೪	೨	೩	೨೨
೧೯೭೪	೩೪	೬	೨	೨೧

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೨೦ ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ವಿಭಾಗದ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ವೃತ್ತಿಪು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಡವು ಸ್ಥಳಗಳು.

ಕಡವು ಸ್ಥಳ	ನದಿ	ಬಂದ ಆದಾಯ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಹೊಸೂರು-ಭಾಗದಿ	ಕೃಷ್ಣಾ	೧೫,೨೨೦	೧,೨೫,೪೪೯
ಕೊತ್ತಿ-ಕೊಲ್ಲಾರ	ಕೃಷ್ಣಾ	೨೨,೦೨೮	೪೨,೪೫೨
ಅನಗ್ವಾಡಿ-ಯದಕ್ಕಳ್ಳ	ಘಟಪ್ರಭಾ	೨೧೫	೫೫,೧೨೫
ಸಂಗಮ- ಅದಿಹಾಳ ಸಂಗಮ- ತಂಗಡಿಗಿ ಸಂಗಮ- ನೀಲಮ್ಮೆನಗುಡಿ	ಮಲಪ್ರಭಾ	೨೫,೨೦೫ ೨,೦೫೬ ೪೨,೬೦೦	೧,೬೧,೨೨೦
ದೇವಾರು-ಕಾಟಪುರ	ಕೃಷ್ಣಾ	೧೯,೫೦೫	೧,೪೬,೧೫೨
ಹೊನಕುಂಟ-ಕೊಜಗನೂರು	ಕೃಷ್ಣಾ	ರದ್ದುಗಿಡೆ.	೧,೪೫,೨೮೨

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೨೧

ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ವಿಭಾಗವು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಮೇಲೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಡವು ಕೇಂದ್ರಗಳು

ಕಡವು ಸ್ಥಳ	ತಾಲೂಕು	ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೊತ್ತ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಕಾರೆಕಿ- ಕಲಾಡಿಗಿ	ಬೀಳಿಗಿ	೪೨೫
ತಮದ್ದು - ನಂದೇಶ್ವರ	ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೧,೨೫೦
ಚಾಮನಾಳ- ನಾಗರಾಳ	ಮುಧೋಳೆ	೪೦
ಹಂದಗನೂರು- ಮ್ಯಾಗೆರಿ	ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ	೨,೧೦೦
ಜಂಬಿ- ಜಂಬಿ (ಬಿಕೆ)	ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೪೫೮
ಬಾಗಲಕೋಟೆ- ಕದಾಂಪುರ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೩,೬೯೦
ದವಕೇಶ್ವರ-ಹಂಗರಿ	ಬೀಳಿಗಿ	೬೫೬

ಅಧಿಕಾರ: ಇಲಾಖೆಯ ವಾಹಿಕೆ ಪರದಿ; ಕಾರವಾರ ೧೯೬೪.

ವಾಯು ಸಾರಿಗೆ: ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾದಾಮಿ, ಹಣ್ಣೆಳೆ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ವಿಜಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯಗಳು 'ವಶ್ವಪರಂಪರೆ' ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಕಾರಕಗಳಾಗಿವೆ. ವಿಜಾಪುರ, ಬಾದಾಮಿ ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣೆಳೆಗಳೂ ಆ ಪಟ್ಟಗೆ ಸೇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿರದೆ, ಹುಬ್ಬಳಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾವಿಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಮೀಪದ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಂಚಿ ಸೌಕರ್ಯ: ಪ್ರಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒಂದಿಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಂದೇಶ ರವಾನಿಸಲು ಸಾಕಿದ ಪಾರಿವಾಳಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅಳರಸರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಾವಡಿಪಾಲು, ಗುಪ್ತಾಬಾರ, ಓಲೇಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾವುತರ ಮೂಲಕ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು, ಪಾರ್ಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಇತ್ತು. ಒಹಮನಿ ಹಾಗೂ ಆದಿಲ್‌ಷಾಹಿ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಗಳಾದವು. ದೇಶಿಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಾದ ಮುಧೋಳೆ, ಜಮ್ಮಿಂಡಿಗಳೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಳಪಟ್ಟ ನಂತರ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುಂದು ಸುಧಾರಣೆಗಳಾದವು.

ವಾರನಾ ಹೆಸ್ಟ್‌ಂಗ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕತ್ತಾ (೧೭೭೪) ದಲ್ಲಿ ಜಿಪಿಟ್ ಅರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಅಂಚಿ ಸೌಕರ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ವಾಗಿ ಲಭಿಸುವಂತಾಯಿತು. ನಂತರ ಮದ್ರಾಸ್ (೧೭೮೬) ಹಾಗೂ ಮುಂಬಯಿ (೧೮೫೭)ಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಪಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಗೆಳಿಂಗರಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಏಕರೂಪದ ಅಂಚಿ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಾಪುರ, ಬಾದಾಮಿ ಹಾಗೂ ಕಲಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಚಿ ಕಚೇರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಜಿಪಿಟ್ ಗೆಳಿಂಗರ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮದ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿ ಟಪಾಲಿಗೆ

క్రమవాగి గల, గజీ కాగూ ఎవ ఆణ అంచె శుల్ప విధిసలాగుత్తి త్రైందు గలజిల్లర పోటో సేంటో జాబో గెజెటో దావిలిసిదే. మనగుండ తాలూకన ధన్యురిన అంచెకళేరియు మద్దా, సిన పోస్టో మాస్టర్స్ జనరల్ అధినిధిల్లి గలజిలిసిదే. మనగుండ తాలూకన ధన్యురిన అంచెకళేరియు మద్దా, సిన పోస్టో మాస్టర్స్ జనరల్ అధినిధిల్లి గలజిలిసిదే. ఇదు బణ్ణురి గలజిల్లరల్లి కాయ్ నివాహిసుత్తిద్ద అంశపన్ను గలజిల్లర సేంటో జాబో గెజెటో ఉల్లేఖిసిదే. ఇదు బణ్ణురి గలజిల్లరల్లి కాయ్ నివాహిసుత్తిద్ద అంశపన్ను గలజిల్లర సేంటో జాబో గెజెటో ఉల్లేఖిసిదే. ముంబయి- మద్దాస్ ఇలాచెయ టిపాలు చీలగళ సదర్ కచేరి అధినిధిల్లి కేలస మాదుత్తిత్తు. ముంబయి- మద్దాస్ ఇలాచెయ టిపాలు చీలగళ వినిమయపన్న అందు మహత్వద అంచె కేంద్రవాగిద్ద ధన్యురు కాగూ ధారవాడ సబోపోస్టో అఫీసుగాళల్లి వినిమయపన్న అందు మహత్వద అంచె కేంద్రవాగిద్ద ధన్యురు (మనగుండ తాల్) ఇందు పుట్ట గ్రామవాగి మాత, ఉళిదిదే.

రన్నరూ టపాలు వ్యవస్థ జారియల్లిద్దాగఁ సరకారి ఆధికారిగాళు కాగూ ప్రమాణిగరన్ను అంజియ రన్నరుగాళు పల్లక్కియల్లి లారిందొరిగే, అంజి ఖాతెయపరు నిగది పడిసిద బాటిగే దరదల్లి ఒయ్యుత్తిద్దు, ఇదన్ను ముంబయి ప్రాంతయల్లి ‘కమాలడాకా’ ఎందు కెరెయుత్తిద్దరు. చక్కడి కాగూ తాంగాగాళ మూలశ టపాలు రవానిసుప క్రమ ఆరంభవాడాగఁ అప్పగాళల్లు ప్రయాణికరన్ను ఒయ్యలాగుత్తిత్తు. తాంగాదల్లి ములిగే ఎంటాకె(పువ్తు, పైసే). చక్కడియల్లి ములిగే ఎరడొవరె ఆణ (కదిన్నేదు పైసే) కోండికాగుత్తిత్తు.

ଗଭିର ହେଲିଗେ ଏକାପୁର ହାଗୁ ଧାରଵାଦଗାଁଙ୍କ ତପାଳ ଭାବିଗଲୁ ମୁଣ୍ଡୀନିଂ ଚକ୍ରଦିଗଳିଲୁ ବରୁତିଦ୍ଵାରା ମୁଣ୍ଡଯି ଗେଜିଟ୍ ଦାଖିଲିବିଲେ । ଗଭିରରେ ବେଳାପାଇଁ କଲାଦିଗାଙ୍କ ଚକ୍ରଦିଗଳିଲୁ ସ୍ଥାନରେ ଶାଲଭ୍ରାନ୍ତ ଅଶ୍ଵିତ୍ତରେ ଥିଲୁ ।

ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ವಿಶರಿಸಲು ಇಗ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪೋಷ್ಯಾಮ್ನಾಗಳಿದ್ದು, ಇವರ ವೇತನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಘಂಡುಗಳಿಂದ ಭರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನಿಯಾರ್ಡರ್ ಸೇವೆ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನಿಯಾರ್ಡರ್ ಸೇವೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಣ ಉಳಿತಾಯಿ ಮಾಡಲು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ಟಪಾಲುಗಳನ್ನು ತಾಂಗಾಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಕೆಲವೆಡೆ ರನ್ನರಾಗಳೂ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಂಬೆ, ವಿಜಾಪುರಗಳ ನಡುವಳಿ ಟಪಾಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಪೋಸ್ಟಲಾರ್ ರೈಲ್ವೇ ಮೂಲಕ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಂಬಯಿ ಟಪಾಲುಗಳು ಮುಂಬಯಿನಿಂದ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದವರೆಗೆ ರೈಲೀನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ರನ್ನರುಗಳ ಮೂಲಕ, ನಂತರದಲ್ಲಿ ತಾಂಗಾಗಳ ಮೂಲಕ ಟಪಾಲುಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಹೂಡಿ-ಗದಗ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಆರಂಭವಾಗುವವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು.

೧೯೩೦ರಿಂದ ೧೯೭೦ರವರೆಗೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಬ್ಬಳಿಯ ರೈಲ್ವೇ ಮೇಲ್ರೋ ಸೇವಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೭೦ರ ನಂತರ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಂಬಯಿ ರೈಲ್ವೇ ಮೇಲ್ರೋ ಸೇವೆಯು 'ಬೀ' ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು.

ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ, ವಹಿಸಿದ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಒಳಿಯ ಬೇವೂರಿನವರಾದ ಸರ್ ಗುರುನಾಥ್ ಬೇವೂರರು ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಗೆ, ಡ್ಯೂಕ್ಸ್‌ರ್ ಆಗಿ ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ವೇದಿಲ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಕದ ಮೌದಲ ಯಶಸ್ವಿ ಬಿ.ಸಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಇವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ (೧೯೬೫-೭೦) ಪೋಸ್ಟ್‌ಲ್ ಆರ್ಡರ್ ಹಾಗೂ ಸಂಚಾರಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಇವರು ಇಲಾಖೆಗಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಮಾನವ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ 'ಬೇವೂರು ಟ್ಯೂಮ್ ಟೆಸ್ಟ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ೧೯೭೦-೭೧ರವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಖಾತೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿತ್ತು.

ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡಕ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ತಂಡಿ ವ್ಯಕ್ತಿವು ೧೯೬೦ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಆವರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ವ್ಯಕ್ತಿದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗವು ಕನ್ನಡಕ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ಕೆ ಸೇವೆಯಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಚೆ ಉಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ೧೯೬೫ರ ಏಳಿಗಾಗಲೇ ವಿಭಾಗಿಯ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇತ್ತು. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಟಪಾಲುಗಳ ಸ್ವೀಕರಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಶರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಜಾಪುರ ಹಾಗೂ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ ಉಪ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಿದ್ದು, ಇಲ ಇಲಾಖೆತರ ಉಪ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಿದ್ದವು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇಂಥ ಇಲಾಖೆತರ ಶಾಖೆ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಜೊತೆಗೆ ಈ ವರಡೂ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಇಗ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಿದ್ದವು. ಶಾಖೆ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲೂ ಅಂಚೆ ಕಾರ್ಯ, ಅಂಚೆ ಚೀಟಿಗಳ ಮಾರಾಟ ಮನಿಯಾರ್ಡರ್ ಗಳ ಸ್ವೀಕರಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಶರಣೆ ಸೇವೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಟಪಾಲುಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಲು ರೈಲು ಹಾಗೂ ಮೋಟಾರುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಕೆಲವೆಡೆಗೆ ಅಂಚೆ ರನ್ನರಾಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವರದು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರಂತೆ ವಿಜಾಪುರ, ೭೦ಡಿ, ಸಿಂದಗಿ, ಬಸವನ ಬಗೆವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕುಗಳು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಿಯ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರ ಅಧಿನಿದಲ್ಲಿದ್ದು, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬಾದಾಮಿ, ಮುಢೋಳ, ಜಮ್ಬಿಂಡಿ, ಬೀಳಿಗಿ ಹಾಗೂ ಮನಗುಂದ ತಾಲೂಕುಗಳು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಟ್‌ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಲ್ಲಿಂದಿಚೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತನ್ನ ಜಿಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯ ರೂಪಾಯಾ ಮಾರ್ಚ್‌ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೭೯ ಅಂಚಕಟ್ಟೆರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨೭ ಹಾಗೂ ಹೋಷ್ಟಕ ೨.೨೫ ಅನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೭೭
ಜಲ್ಲೆಯ ಅಂಚೆ-ತಂತ್ರಿ ಕರ್ಮಾರ ಹಾಗೂ ರೇಡಿಯೋಗಳ ವಿವರ ಇಂಡಿ-ರೆಸಲ್

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೨೨

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಚೆ, ತಂತಿ, ದೂ.ವಿ. ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೂರವಾಣಿಗಳ
ತಾಲುಕುವಾರು ವಿವರ (ಇ.ಒ.ಎ-ಎಲರವರೆಗೆ)

ತಾಲುಕುವಾರು	ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳು	ತಂತಿ ಕಚೇರಿಗಳು	ದೂರವಾಣಿ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರ	ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬಾದಾಮಿ	೨೦	೨೫	೧೨	೨,೨೭೦
ಬಾಗಲಕೋಟಿ	೫೨	೨೨	೧೦	೪,೦೮೪
ಬಸವನ ಬಗ್ಗೆವಾಡಿ	೨೦	೩೯	೨೧	೧,೮೫೪
ವಿಜಾಪುರ	೧೦೪	೫೦	೨೪	೮,೬೨೦
ಬೀಳಿಗಳಿ	೫೬	೧೫	೧೦	೬೬೪
ಹನಗುಂದ	೬೮	೨೦	೧೬	೨,೫೪೬
ಇಂಡಿ	೮೨	೩೪	೨೧	೧,೮೫೦
ಜಮುಖಿಂಡಿ	೬೫	೩೫	೧೨	೫,೨೬೨
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೨೨	೨೨	೧೧	೨,೨೨೫
ಮುಧೊಳ	೪೮	೨೪	೧೫	೨,೨೫೨
ಸಿಂದಗಿ	೮೧	೩೨	೧೨	೧,೮೫೮
ಒಟ್ಟು	೨೪೯	೬೪೦	೧೯೬	೧೨,೦೬೬

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ಅಂಚೆ ಸೇವೆಯು, ವಿಜಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದ ಆರು ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ತಾಳಿಕೋಟೆಯ ಎರಡು ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಿಂದಗಿ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಹಾಗೂ ಬಗ್ಗೆವಾಡಿಯ ಒಂದೊಂದು ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಾಗಲಕೋಟಿ, ಜಮುಖಿಂಡಿ, ಬಾದಾಮಿ, ಹನಗುಂದ ಮುಂತಾದೆಗಳಲ್ಲಾ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಮೂಲದಿಂದ ವಿಜಾಪುರ ಅಂಚೆ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನವಿದೆ. ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೮೮ ಅಂಚೆ ಡಬ್ಬಗಳಿದ್ದು, ದಿನವಹಿ ಸುಮಾರು ೬೪,೨೬೦ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧,೮೬,೫೨,೫೨೦ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಬಾಗಲಕೋಟಿ ವಿಭಾಗವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂತ್ರು ಕಡಿಮೆ ೫೫೨೫ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೬ರಿಂದ ಕೋರಿಯರ್ ಸೌಲಭ್ಯವು ವಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ, ಜಮುಖಿಂಡಿ ಮುಂತಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಎ.ಆರ್.ಎಲ್.ಸ್ಕ್ರೋಫ್‌ಕ್ರೋ, ಡಿ.ಟಿ.ಡಿ.ಸಿ., ಡಿ.ಎಸ್.ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.ಎ.ಎ. ಮುಂತಾದ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಕೋರಿಯರ್ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ವಿಜಾಪುರದ ವಿಭಾಗಿಯ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ೧೯೮೭ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಂತಿ ಕಚೇರಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಂತಿ ಸೇವೆಯು ಗಳಿಗರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಲ್ಪತ್ರಾದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲ ತಂತಿ ಕಚೇರಿ ಹನಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಧನ್ಯಾರಿನಲ್ಲಿ ಗಳಿಗಳ ವೇಳೆಗಳೇ ಇದ್ದ ಅಂಶವನ್ನು ಗಳಿಗಳ ಪ್ರೋಟೋ ಸೆಂಟ್ ಜಾಜ್ ಗೆಂಟ್ ಸಂಚಕೆಯು ಪ್ರಯ ಉಂಳ ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಗಳಿಗಳ ವೇಳೆಗೆ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ತಂತಿ ಕಚೇರಿಯು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದಿಚೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಂತಿ ಕಚೇರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದು, ಇಂಡಿಯಾ ರ ವೇಳೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಹಾಗೂ ಜಮಿಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಥಾನ ತಂತಿ ಕಚೇರಿಗಳು, ಒಟ್ಟು ೩೪೦ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ತಂತಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಕ್ಕೆ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨೨ ಅನ್ನು ನೋಡಿ. ಅವುಗಳ ತಾಲೂಕುವಾರು ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨೨ ರ ಏರಡನೆಯ ಕಾಲಂ ನೋಡಿ).

ದೂರವಾಣಿ: ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುವುದು ರಂಗದಲ್ಲಿಗಿರುವ ಶ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ದೂರವಾಣಿ ಸೂಲಭ್ಯ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾದು ಮೈಲಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ದೂರವಾಣಿ ಇಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆನಿವಾರ್ಯವನಿಸಿದೆ. ಈ ಸೂಲಭ್ಯವು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶತಮಾನದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯ ವೇಳೆಗಳೇ ಒಟ್ಟು ಹದಿನಾರು ದೂರವಾಣಿ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ವಿಜಾಪುರ, ಇಂಡಿ, ಜಮಿಂದಿ, ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ, ರಬಕವಿ-ಬನಹಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ತಾಳಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಚಾಲಿತ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರವು ಗಳ ಜೋಡಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ವಿಜಾಪುರ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರವು ಇಲ್ಲ ಜೋಡಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿ ರಬಕವಿ-ಬನಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂ ಹಾಗೂ ಜಮಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಜೋಡಣಗಳಿದ್ದವು. ಉಳಿದವು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗಲಗಲಿ, ಗುಳೆದಗುಡ್ಡ, ಹನಗುಂದ, ಇಳಕಲ್, ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ, ಮುಧೋಳ, ಸಿಂದಗಿ ಹಾಗೂ ತಿಕೋಟಾಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಳೆದಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೫೯ ಜೋಡಣಗಳಿದ್ದರೆ, ತಿಕೋಟಾದಲ್ಲಿ ಪದು ಜೋಡಣಗಳಿದ್ದವು. ಇಳಕಲ್ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ೫೯ ಜೋಡಣಗಳಿದ್ದರೆ, ಗಲಗಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೦ ಜೋಡಣಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇಂಂರ ದಶಕದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಕರ್ಯ ಹೇಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂಬಿದನ್ನು ಕಳೆಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨೪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨೨ ರಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕುವಾರು ದೂರವಾಣಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಲಮೇಲ, ಅಮೀನಗಡ, ಬಬಲೇಶ್ವರ, ಬಾಗೆವಾಡಿ, ಬನಹಟ್ಟಿ, ಬೀಳಗಿ, ಚಡಚಣ, ಕಲಾದಗಿ, ಕೋರು, ನಾಲತವಾಡ, ನಿಡಗುಂದಿ, ಸಾವಳಗಿ, ಸಿಂದಗಿ, ತೆಲಗಿ ಹಾಗೂ ತೇರದಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೪ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಸಂದೇಶವಾಹಕ ಸೇವಾ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಇತ್ತು.

ಕೋಟ್ಟು: ೨.೨೪
ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೂರವಾಣಿ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು

ವರ್ಷ	ದೂರವಾಣಿ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು	ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ
೧೯೨೧.	೩೨	೧,೪೭೯
೧೯೨೨.	-	೨,೬೩೨
೧೯೨೩	-	೨,೮೩೪
೧೯೨೪	-	೨,೬೮೨
೧೯೨೫	೪೨	೪,೫೪೮
೧೯೨೬	೪೨	೪,೦೭೦
೧೯೨೭	೨೨	೬,೧೪೯
೧೯೨೮	೮೭	೬,೬೭೦
೧೯೨೯	೮೭	೮,೨೫೪
೧೯೩೦	೮೭	೮,೨೫೪
೧೯೩೧	೧೦೦	೮,೪೪೮
೧೯೩೨	೧೦೨	೧೦,೫೧೦
೧೯೩೩	೧೦೨	೧೨,೦೨೦
೧೯೩೪	೧೦೪	೧೨,೨೪೪
೧೯೩೫	೧೦೫	೧೨,೪೪೫
೧೯೩೬	೧೦೫	೧೨,೪೪೫
೧೯೩೭	೧೦೮	೧೦,೮೮೦
೧೯೩೮	೧೦೮	೧೨,೦೫೬

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಟಿ.ಡಿ. ಹಾಗೂ ಐ.ಎಸ್.ಟಿ.ಡಿ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಕರ್ಯವು ೧೯೫೪ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ೧೦೦೦ ಈ ಸೌಕರ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೂರವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದವರು ದೂರವಾಣಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪರವಾನಿ ಪಡೆದು ದೂರವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತರೆದಿದ್ದು, ದೂರವಾಣಿಯು ೧೦೦೦ ಕುಗ್ರಾಮದಿಂದ ಹಿಡಿದು ವಿದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಲಭ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ವಾತ್ತ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಘ್ರಾತ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಟೆಲೆಕ್ಸ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ವಿಚಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಜಮ್ಮಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಘ್ರಾತ್ಸ್ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆಕಾಶವಾಣಿ: ಈ ಶತಮಾನದ ನಾಲ್ಕನೇಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋಗಳ ಬಳಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದಿಚೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋಗಳ ಬಳಕೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತ್ತು.

ಉತ್ತರ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜಿಂರ ಜನವರಿ ಎಂಟರಂದು ಮೇದಲ ಬಾರಿಗೆ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರವು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ಮುಂಬಯಿ ಕನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಧಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತತ್ತು. ಕೇಂದ್ರದ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಾಜಿಂರಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ವಾಟ್ಸನ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಲಾಹಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅದರ ವಾಟ್ಸಿಗೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಬಜ್ಜರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಒಳಪಟ್ಟವು. ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ತಂತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಗ್ರಾಜಿಂರವರಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಸಮುದಾಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸುಮಾರು ಒಟ್ಟಾರ್ಥ ರೇಡಿಯೋಗಳಿಗೆ ಪರವಾನಗಿ ನೀಡಿತ್ತೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಗ್ರಾಸೆಟಿಯರ್ ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ಗ್ರಾಲ್ಲಾರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಅಂತರ್ಕ್ಷೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೯,೬೧೮ ರೇಡಿಯೋಗಳಿಂದ್ದುವು. ಗ್ರಾಲ್ಲಾರ ವೇಳೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಸೆನ್ಸ್ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ರೇಡಿಯೋಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫,೫೭೬ ಇತ್ತು. ಮುಂದೆ ಗ್ರಾಜಿಂರಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೇಡಿಯೋ ಲ್ಯಾಸೆನ್ಸ್ ನೀಡುವ, ನವೀಕರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ರದ್ದುಯಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ದು ಇರಬಹುದಾದ ರೇಡಿಯೋಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಿತ ಮಾಹಿತಿ ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಎಫ್.ಎಂ. (ಪ್ರಿಕ್ಸೆನ್ಸಿ ಮಾಡರೇಷನ್) ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರವು ಗ್ರಾಜಿಂರಲ್ಲಿ (ಗಳ.ಗ.ಎಂ) ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರತಿಭೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಸದ್ಯ ಮುಂಬಯಿ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಆಯ್ದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪೂರ್ವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಟ್ಟಿವಚಕ್ಕಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಸಿ ಒತ್ತು ಸಿಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭವಿಲ್ಲ.

ದೂರದರ್ಶನ: ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ದೂರದರ್ಶನ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯವು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಲಭಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಗ್ರಾಲ್ಲಾರ ರ ನಂತರವೇ. ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಲ್ಲಾರ ಆಗಸ್ಟ್ ಅಲರಂದು ೧೦೦ ಕಿ.ಮ್ಮೀ. ಸಾಮಧ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಯಂತ್ರವನ್ನು (ತ್ರಾನ್‌ನ್ಯಾಮೀಟರ್) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ೩೦ದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಹಾಗೂ ಹುನಗುಂದಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕಿ.ಮ್ಮೀ. ಸಾಮಧ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಯಂತ್ರಗಳಿದ್ದು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಗುಲ್ಬಾಗ್ ದೂರದರ್ಶನ ನಿರ್ವಹಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಜಿಂರ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ದೂರದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು ದೂರದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಈಗ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂತೆ ದೂರದರ್ಶನ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಮಾರು ೧೫ ಲಕ್ಷ ನಗರ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ೨೨ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಲಭಿಸಿದ್ದು, ಒಟ್ಟುಗೆ ಗ್ರಾಜಿಂರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೮ ಲಕ್ಷ ಜನ ದೂರದರ್ಶನ ವೀಕ್ಷಣಾ ಸ್ವಲಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಲ್ಲಾರ ಪರಾಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದುವರೆ ಲಕ್ಷ ದೂರದರ್ಶನಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ೧೫ ಲಕ್ಷ ಜನ ದೂರದರ್ಶನ ವಿಕ್ಸಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನ ಹೊಂದಿರುವ ಕೇಬಲ್ ಪಿಂಟರ್, ಕೇಬಲ್ ಟಿ.ವಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ನಗರ, ಹೊಬಳಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹಗಳು: ವ್ಯಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಧರ್ಮಸತ್ರಗಳು, ಮಠಗಳು, ಭಕ್ತಾಧಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಯಾಣಕರಿಗೆ, ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತು. ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳಿಂದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ೧೨-೧೫ ಮೈಲಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸತ್ರಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಾಸ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಳರಿಸರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉಟ ವಸತಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳು ಗಳಿಳಿರವರೆಗೆ ಅಂಚೆ ಖಾತೆಯ ಅಧಿನಿದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಟಪಾಲು ಚೆಕ್ಕಿಯ ಎತ್ತು ಅಥವಾ ಟಾಂಗಾದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಾದಿದುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೋರಿಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಡಾಕ್ ಬಂಗ್ಲೋ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪೀಠೀಕರಣದ ನಂತರ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿನಿದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇವು ಇಂದು ಪ್ರಮುಖ ಹೋಳಿ ಕೇಂದ್ರ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರ, ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ, ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ ಇ.೨೫ ಅನ್ನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೨೫

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೋಸ್, ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾ ಮಂದಿರ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳ ತಾಲೂಕುವಾರು ವಿವರ

ತಾಲೂಕು	ಸರ್ಕಾರಿ ಹೋಸ್ ಇರುವ ಸ್ಥಳ	ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಮಂದಿರ ಇರುವ ಸ್ಥಳ	ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರ ಇರುವ ಸ್ಥಳ
ವಿಜಾಪುರ	ವಿಜಾಪುರ (ಇ)	ವಿಜಾಪುರ (ಇ) ತಿಕೋಟಾ, ಹೊನವಾಡೆ, ಕಮಟಗಿ	ವಿಜಾಪುರ
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ (ಇ)	ಬಾಗಲಕೋಟೆ (ಇ) ಕಲಾದಿಗಿ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ
ಇಂದಿ	--	ಇಂದಿ(ಇ) ಯಾಳಕಿ(ಇ), ಚಡಕಣ	--
ಒಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ	--	ಬಾಗೇವಾಡಿ; ಮನಗೊಳಿ, ಕೊಲ್ಲಾರ ಮುಳ್ಳವಾಡ, ತುಳಸಿಗೆರಿ	--
ಬಾದಾಮಿ	--	ಬಾದಾಮಿ (ಇ) ಗುಳೆದಗುಡ್, ಬನಶಂಕರ, ಶಿವಯೋಗಿ ಮಂದಿರ ಕುಳಗೇರಿ.	ಕಟಗೇರಿ ಮನಗುಂದ, ಇಳಕಲ್.
ಹುನಗುಂದ	--	ಹುನಗುಂದ, ಇಳಕಲ್, ಕಮತಗಿ	ಕೂಡಲಸಂಗಮ (ಇ)
ಬೀಳಗಿ	--	ಬೀಳಗಿ	--
ಮುಧೋಳ	--	ಮುಧೋಳ, ಲೋಕಾಪುರ	--
ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ	--	ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ, ತಾಲೋಟೆ	--
ಜಮವಿಂಡಿ	--	ಜಮವಿಂಡಿ, ಸಾವಜಗಿ, ಬನಹಟ್ಟಿ	--
ಸಿಂದಗಿ	--	ಸಿಂದಗಿ, ದೇವರ ಹಿಂಘರಿ	--

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ: ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಮ್ಮಧವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ನಿರ್ದರ್ಶನವಾಗಿರುವ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವದ ಬಾದಾಮಿ, ಬಹೇಳೆ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ವಿಜಾಪುರ; ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವದ ಮಹಾಕಾಟ, ಬನಶಂಕರಿ, ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮ, ಕಾವಿಂಡಕೆ, ಇಂಡಗೇರಿ, ತಿಕೋಟಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಹತ್ವದ ಬಾಗಲಕೋಟ; ಅಲಮಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ನಾರಾಯಣಪುರ ಜಲಾಶಯಗಳೇ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಾಪುರ, ಬಾದಾಮಿ, ಬಹೇಳೆ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ಕಡಲೇವಾಡ ಮುಂತಾದ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸ್ವಾರಕ್ಷಣಿಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ಮಾದರಿಯ ದೇವಾಲಯಗಳ ಸುಂದರ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, 'ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆ' ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಪರಂಪರೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಬಾದಾಮಿ, ಬಹೇಳೆ ಹಾಗೂ ವಿಜಾಪುರಗಳೂ 'ವಿಶ್ವಪರಂಪರೆ'ಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಪಡುವ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಇದೆ.

ಕನಾಟಕದ ಪ್ರವಾಸಿ ನಕಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂಬ ಹೆಗ್ಡೆಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವ ಬಾದಾಮಿ, ಬಹೇಳೆ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು ಹಾಗೂ ವಿಜಾಪುರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುವ ದೇಶೀಯ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಅಂತಿ-ಅಂತರ್ಗಳನ್ನು ಚೋಷ್ಯಕ ೨.೨೬ ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಬೇರಾವ ರಾಜ್ಯಗಳಗೂ ಭೇಟಿ ನೀಡದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀಯರು ಕನಾಟಕಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾರ್ಥತುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖಿಕರ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಆಕ್ಷಾದಕರ ವಾತಾವರಣವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೨.೨೬ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ವರದಿ

ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರ	ಪ್ರವಾಸಿಗಳು	ಉ-ಲಳ	ಉಳ-ಲಳ	ಅಲ-ಲಳ	ಅಂ-ಎಂ
ವಿಜಾಪುರ	ಭಾರತೀಯರು	೧,೪೦,೬೬೨	೨,೩೦,೪೫೦	೪,೦೬,೬೦೯	೫,೬೬,೬೨೦
	ವಿದೇಶೀಯರು	೧೨,೬೫೮	೧೪,೦೫೧	೧೨,೬೫೦	೨೬,೧೨೫
ಬಾದಾಮಿ ಬಹೇಳೆ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು	ಭಾರತೀಯರು ವಿದೇಶೀಯರು	೨,೭೫,೧೧೮ ೨೬,೫೨೬	೩,೦೨,೬೧೬ ೨೦,೬೨೬	೪,೨೨,೬೦೭ ೧೧,೫೧೦	೬,೧೪,೬೨೦ ೨,೧೬,೪೦೦

ಮೇಲಿನ ಅಂತಿ-ಅಂತರ್ಗಳಿಂದ ಈ ಸ್ಥಳಗಳು ಹೇಗೆ ದೇಶೀಯ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸಿ ವರ್ತುಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ-ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು-ಬಹೇಳೆ-ಹೊಸಪೇಟೆಗಳನ್ನೂ ಲಗೊಂಡ ಪ್ರವಾಸಿ ವರ್ತುಲವು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸಲುವಾಗಿ ಕೇಸೋಟಿಡಿಸಿಯವರು ವಿಜಾಪುರ, ಬಾದಾಮಿ, ಬಹೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಾಪುರದ ಸಂಗೀತೋಽತ್ಮವ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲುನ ಸ್ವತ್ವೋಽತ್ಮವರ್ಗಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವೂ ಕೂಡ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಸೇಳಿಯುವ ಸೂಚಿಗಲ್ಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಾಗರಾಳ, ಇಂಗಳೇಶ್ವರ, ಮನಗೂಳ, ನಿಂಬಾಳ, ಪಡಗನಾಮರು, ಕಡಲೇವಾಡ, ಹಳ್ಳಾರು, ಬೇವೂರು, ಶಿರೂರು, ಮುತ್ತಗಿ, ಚಟ್ಟರಂಗ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ.